

BRĪVĀ LATVIJA

ISSN 0934-6759

APVIENOTĀ **LONDONAS AVIZE** UN **LATVIJA**

2020. gada 14. – 20. jūlijs

Nr. 26 (1636)

Lasiet tīmeklī
www.brivalatvija.lv

Prezidentu vēlējums stiprai un zaļoksnei Latvijai

Foto: Līgita Kovtuna

Aizvadītajā nedēļā apritēja 15 gadu kopš dibināts Kokneses fonds – biedrība, kas aizsāka ideju par Likteņdārza veidošanu un ar daudzu ziedotāju atbalstu turpina to pilnveidot un labiekārtot kā gaišas atceres dārzu, veltot to 20. gadsimtā svešu varu dēļ cietušo vai bojāgājušo latviešu piemiņai. Pieminot Likteņdārza tapšanas pirmsākumus, 10. jūlijā dārzā viesojās Latvijas Valsts prezidents Egils Levits un bijusī Latvijas Valsts prezidente Vaira Vīķe-Freiberga, lai sava apmeklējuma laikā iestādītu veltījuma ozolus.

Sandra Kalniete, Eiropas Parlamenta deputāte, Kokneses fonda padomes priekšsēde: “Likteņdārzs ir visādā ziņā unikāls – pirmkārt, nav nevienas citas vietas pasaulē, kur tas varētu atrasties, kā vien Daugavas ieskausts, mūsu dižupes varenībā, tā pašos pamatos veidojot dārzu par latviešu spēka vietu. Dārza attīstībai desmit gadu garumā notikusi apjomīga ziedojumu vākšanas kampaņa sadarbībā ar Latvijas Televīziju ikgadējos tiešraides koncertos, Likteņdārzam ir veltīta Latvijas Bankas piemiņas monēta, kas iegulst kolekcijās. Likteņdārza Draugu alejā ikviens kādam cilvēkam veltītais bruģakmens ir unikāls, tāpat Likteņdārzā ir pirmā vieta mūsu valstī, kur, nosaucot vārdos, vienuviet pieminam Latvijas valsts dibinātājus un neatkarības atjaunotājus. Šogad atbalsts Likteņdārzam iekļauts arī Amerikas latviešu apvienības (ALA) atbalsta prioritātēs. Par to mūsu liels paldies!

Likteņdārzs nekad nebūs pilnībā pabeigts, tas vienmēr būs

Foto: Līgita Kovtuna

augošs un mainīgs. Ikviens uz dārzu atvestais laukakmens un stādītais koks ir ar simbolisku nozīmi kāda cilvēka vai dzimtas piemiņai, savukārt nākamais nozīmīgais posms Likteņdārza veidošanā būs Saieta nama pabeigšana. Saieta nama būvniecība Likteņdārzā uzsākta 2016. gada nogalē, kad ēkas pamatos tika ievietota kapsula ar vēstījumu nākamajām paaudzēm. Nams iecerēts, kā viens no centrālajiem Likteņdārza objektiem. Ēka telpiski veidota kā kalns vai tilta aizsākums, simboliski atainojot Likteņdārza ideju – no pagātnes uz nākotni.

Likteņdārzs top kā gaišas atceres dārzs, kur svinēt latviešu tautas izturību un gara spēku. Tas apvieno izcilu kultūrainavu, arhitektūru ar Kokneses pussalas dabas un Daugavas krāšņumu. Ik gadu Likteņdārzu apmeklē 70 000 – 100 000 viesu, no kuriem aptuveni 30% ir bērni un jaunieši. Likteņdārzu aizsargā

2018. gadā Saeimā pieņemts īpašs Likteņdārza likums. Atgādināšu, ka Kokneses fondu 2005. gada 6. jūlijā dibināja 14 privātpersonas, to vidū mecenāti Marta un Vilis Vitoli, akadēmiķis Jānis Stradiņš, scenogrāfs Andris Freibergs, dzejniece Māra Zālīte, mākslinieks un Rundāles pils atjaunotnes līdzautors Imants Lancmanis, vēsturnieks Ainārs Bambals, ārzemju latviešu sabiedriskais darbinieks Jānis Kukainis, uzņēmējs Valdis Lokenbachs, demogrāfs Ilmārs Mežs, literātūrzinātnieks un Latvijas Okupācijas muzeja biedrības vadītājs Valters Nollendorfs, uzņēmēja Baiba Rubesa, vēsturniece Rudīte Viksne un Kokneses pašvaldība. Dibinātāju vidū bija gods un prieks būt arī man.”

Lietainā piektdiena nebūt neizjauca pasākuma rīkotāju plānus, Imants Lancmanis bilda: “Lietas piestāv Likteņdārzam...”

Valsts prezidents **Egils Levits**, uzrunājot klātesošos, teica: “Lik-

teņdārzā var apzināties un redzēt vizuāli to, ko mēs dēvējam par latviešu likteņkopību. Cilvēki vienā no teiktā laikmetā ir piedzīvojuši to pašu likteni, tos pašus apstākļus, kas bijuši traģiski. Tas ir ļoti nozīmīgs nācijas saliedēšanas elements, ka mēs visi to atceramies. Staiģājot pa Likteņdārzu, mēs varam pārdomāt mūsu tautas kopīgo likteni un veidot savu vīziju nācijai nākotnē.” Pie sava iestādītā ozoliņa Egils Levits piestiprināja metalla stieplīti ar uzrakstu “Tautas likteņstāstā rodam spēku nākotnei.”

Bijusī Latvijas Valsts prezidente **Vaira Vīķe-Freiberga**: “Likteņdārzā ir ļoti pacilājoša sajūta, te ir skaista vide, lai arī šeit atceramies mūsu

tautas sūro likteni. Te esam vedināti domāt, ka dzīve turpinās, nāk jaunas paaudzes un ceļ tālāk mūsu Latviju. Apcerīgā daba Likteņdārzā rada iespaidu par laika tecējumu, kas ir aizrāvis līdzīgas dzīves, daudzus mūžus sagrāvis par daudz priekšlaicīgi, tai pašā laikā koki aug un nāk jaunas paaudzes, kas, cerams, varēs dzīvot laimīgāku dzīvi un veidot stipru un zaļoksnu Latviju. Iestādot koku un domājot par to, kā tas augs un zaļos, es domāju, kā kupļos mūsu tauta un lai tik smagas vētras, kādas ir bijušas pēdējos 100 gados, mūsu tautai vairs nekad neiet pāri. Audz, zel un zaļo Latvijai līdzī!”

Ar Likteņdārzu Egilu Levitu un Vairu Vīķi-Freibergu iepazīstināja Sandra Kalniete, viesus sagaidot pie dārzā jaunizveidotās piemiņas vietas Latvijas valsts dibinātājiem un neatkarības atjaunotājiem, kas izveidota sadarbībā ar biedrību “4. maija Deklarācijas klubs”.

3x3 nekur nav
pazudis

2. lpp.

Latvija dienu
ritējumā

3. – 4. lpp.

Par zaļu
dzīvošanu

5. lpp.

Numura
intervijā –
basbaritons,
LNO valdes
priekšsēdis
Egils Siliņš

6. – 7. lpp.

Baznīcas
kolekte latviešu
vēsturē

8. lpp.

Ar jaunās
paaudzes acīm
par trimdas
mantojumu

9. lpp.

9 1770934 167501 8 26

INGUNA MĪZE

Trīs reiz trīs jeb 3x3. Kāds uz šo atbildētu "deviņi", kāds mazāks cilvēks samulsis teiktu "man vēl reizrēķins nav mācīts", bet ir ļoti daudz latviešu pasaulē, kuriem šis vārds saistās ar kādu notikumu reizi gadā. Ar vienu papildītu, saturīgu, prieka pilnu, latvisku un iedvesmojošu nedēļu, kas visu gadu tiek īpaši gaidīta ar sirds trīsām un nojautām par kaut ko ļoti nozīmīgu un dārgu.

Kad kļuva skaidrs, ka 3x3 saieti pirmo reizi kopš to aizsākuma 1981. gadā šovasar klātienē notiks, vispirms kaklā ieviesās kamols un datorā ilgi tika skatītas 3x3 saietu bilžu galerijas. Bet pavisam drīz no malu malām jau plūda ziņas, ka, lai arī nav iespējams tikties klātienē, mēs to vienalga darīsim, tikai citādāk.

3x3 saietu organizatoru komandas strauji izzināja tehniskās iespējas un, lai mazinātu zaudēju-

ma skumjas par šovasar nenotikušajiem saietiem un ļautu izjust drauga plecu, kas ir ļoti svarīgi ikvienam trīsreiztrīsniekam, tapa virtuālās 3x3 programmas.

Latvijas 3x3 jau no jūnija ik trešdienu piedāvā tikšanās Facebook tiešraidē ar vakara viesiem – interesantiem cilvēkiem, kuŗus var sastapt dažādos 3x3 saietos un kuŗi var iedvesmot vai ieinteresēt citus ar lietām, ko viņi paši ir paveikuši vai dara joprojām. Vēl ikvienam ir iespēja pievienoties trešdien, 15. jūlijā, pulksten 20 (pēc Latvijas laika) un sastapt vakara viesiņas Ullu Mīlbertu un Līgu Brodužu. Savukārt visas līdz šim notikušās tikšanās ar vakara viesiem ir iespējams noskatīties mājaslapā 3x3.lv, sadaļā "Tiešraides 2020.gadā."

Virtuālajā vidē sešu nedēļu garumā notiek arī tradicionālais 3x3 ģimeņu seminārs, ko vada Līga Ruperte un Māra Tupese.

notiks nodarbības bērniem, savukārt pieaugušie ik pēcpusdienu varēs piedalīties Rotkalšanas, Mākslas, Vēstures, Koklēšanas un Literatūras ievirzēs Zoom platformā. Programma noslēgsies sestdien, **8. augustā** ar nu jau tradicionālo Zoom Nikšanu. Pieteikšanās anketas un papildu informācija tuvākajā laikā būs atrodamas Facebook lapā "3x3 Gaŗezers" un mājaslapā 3x3.lv.

3x3 Īrijā padome aicina ikvienu piedalīties Virtuālajā 3x3 saietā, kas notiks no 10. līdz 14. augustam. Šajā nedēļā katru vakaru no pulksten 19:30 būs iespēja satikt kādu no ieviržu vadītājiem, kuŗi būtu bijuši klātienē saietā šogad vai bijuši iepriekš. Bērni katru vakaru pulksten 21 uz 15 minūtēm tiks ievesti Pasaku pasaulē, bet dienas noslēgumā, protams, būs kopīga Vakara dziesma. Vakara tikšanos viesi būs Līga Ruperte, Dace Melbārde, Jānis Sīlis, Kristīne Muciniece un Romāns Kreicbergs, bet piektdien notiks Brīvais mikrofons un Nikšana. Sīkāku informāciju var atrast Facebook lapā "3x3 Īrija".

3x3 saieta Lielbritānijā komanda ir nolēmusi pleca sajūtu šovasar radīt ar kopīgiem darbiem. Rokdarbnieces tiek aicinātas adīt vai tamborēt dažādas mīlas un siltas lietišas jaundzimušajiem mazuļiem. Tās vēlāk tiks nogādātas Latvijas slimnīcu dzemdību nodaļās. Sīkāku informāciju var iegūt, sazinoties ar 3x3 saieta Lielbritānijā vadītāju Ingu Ozoliņu, rakstot uz e-pastu ingatoma@hotmail.com vai, zvanot uz tālruni +44 7429393150.

Savukārt angļu valodā notiekošā 3x3 saieta Lielbritānijā organizatori ir ieplānojuši plašu programmu no 26. jūlija līdz 2. augustam, kas arī, protams, tiks piedāvāta Zoom platformā. Gan bērniem, gan pieaugušajiem notiks latviešu valodas nodarbības, aromterapijas un vairākas citas praktiskas ievirzes, talantu šovs, viktorīna, filmu vakars un pat noslēguma koncerts. Sīkāka informācija par pieteikšanos un programmu var iegūt, sazinoties ar saieta vadītāju Ingridu Džeriņu pa e-pastu ingrid-dzerins@live.co.uk

Diezin vai Līga Ruperte, kas savējo vidū mīļi tiek dēvēta par 3x3 Mammu, kādreiz varēja iedomāties, ka viņas izlolotais 3x3 varētu kaut uz laiku pārcelties uz virtuālo vidi. Kamēr pasaule turpina ieviest savas korekcijas mūsu plānos, Līga pauzē gandarījumu par to, ka tik daudz kas turpina notikt:

"Ar vislielāko prieku vēroju un, kad vien iespējams, piedalos virtuālajās 3x3 nodarbībās šovasar. Ir tik svarīgi apzināties, ka 3x3 nav pazudis. Gandrīz katrā zemē, kur mīt latvieši, ir cilvēki, kuŗiem 3x3 ir svarīga daļa no dzīves un kuriem šovasar šis svarīgās daļas pietrūkst. Virtuālais 3x3 mums palīdz uzturēt kopības sajūtu, saredzēt ar tuviem cilvēkiem, paplašināt savas zināšanas. Liels, liels paldies cilvēkiem, kuri ir uzņēmušies atbildību un dara milzīgu darbu, lai šis virtuālais programmas varētu darboties! Uz tikšanos – ja ne kādā no mazajiem lodziņiem elektroniskā rīka ekrānā, tad klātienē, nākošvasar!"

Un gluži kā saldais ēdiens ikvienam trīsreiztrīsniekam būs 3x3 Brīvais mikrofons tiešsaistē, kas notiks Zoom platformā sestdien, 18. jūlijā pulksten 20 (pēc Latvijas laika). Pieteikumus organizatori gaidīs līdz 17. jūlija dienas beigām uz e-pastu krumini3x3@gmail.com. Sīkāku informāciju var atrast Facebook lapā "3x3 Latvija".

Informācija tiem, kas līdz šim nav pieredzējuši Brīvo mikrofonu – tā ir trīsreiztrīsnieku talantu parāde, koncerts, kuŗā ikviens var piedalīties ar savu priekšnesumu, gan individuālu, gan kopā ar ģimeni vai draugiem.

Arī Gaŗezera 3x3 sadarbībā ar Katskiļu 3x3 šogad piedāvā virtuālo programmu "39-ar-pus", kas **2. – 8. augustā** notiks Zoom platformā. Atklāšanā **2. augustā** visi varēs iepazīties ar lektoriem, satikt draugus un jaunus dalībniekus. Visas nedēļas garumā rita pusē

LATVIJA DIENU RITĒJUMĀ

Valsts prezidents Sēlijā

10. jūlijā, Sēlijas apmeklējuma laikā, Valsts prezidents Egils Levits Ilūkstes Kultūras namā tikās ar iedzīvotājiem diskusijā par Sēlijas kā latviešu vēsturiskās zemes identitāti un perspektīvu. Saruna Sēlijā aizsāks diskusiju ciklu Latvijas kultūrvēsturiskajās zemēs pirms rudenī gaidāmās Valsts prezidenta likuma iniciatīvas iesniegšanas Saeimā.

Valsts prezidents Egils Levits Ilūkstes Kultūras namā

Diskusijas ievadā tās dalībnieki – Valsts prezidents Egils Levits, Ilūkstes novada domes priekšsēdis Stefans Rāzna, Stendera biedrības valdes loceklis Pēteris Straidiņš un biedre Laura Dimitrijeva, vēsturnieks, Nacionālās enciklopēdijas redakcijas vadītājs Valters Ščerbinskis, rakstniece un dzejniece Inese Zandere – iezīmēja, viņuprāt, Sēlijas unikalitāti, kas to atšķir no citiem Latvijas novadiem. Piemēram, Valsts prezidents minēja, ka “sēļi ir viena no piecām latviešu sentautām, kas ir īpaši ar savu izlokni”. Ilūkstes domes priekšsēdis Stefans Rāzna sacīja: “Sēlija nav izdomājums. Sēlija ir reāla. Sēlija ir daļa no Latvijas, un tā nav Žemgale, Kurzeme, Latgale – tā ir Sēlija. Sēlija ir vēsturiska zeme, kas var ieņemt nozīmīgu lomu Latvijas attiecībās ar Lietuvu, piemēram, kādas tās ir starp Valku un Valgu.”

Valsts prezidents atklāja, ka viņa likuma iniciatīva par latviešu kultūrvēsturiskajām zemēm, ko plānots iesniegt š. g. septembrī Saeimā, stiprinās latviskumu savā identitātē un cilvēku piederību noteiktai latviešu zemei, jo Latvija ir izveidojusies, apvienojot latviešu zemes.

LOK prezidentam pasniegts Cildinājuma raksts

Valsts prezidents Egils Levits 8. jūlijā pasniedza Cildinājuma rakstu aizejošajam Latvijas Olimpiskās komitejas (LOK) prezidentam Aldonam Vrublevskim “par ilggadēju un profesionālu darbu”, darbojoties vispirmās ģenerālsekretāra, bet pēc tam arī prezidenta amatā.

Aldons Vrublevskis un Valsts prezidents Egils Levits

Savukārt Vrublevskis Levitam dāvināja “Olimpiskās enciklopēdijas” pirmos trīs sējumus.

* 7. jūlijā Valsts prezidents Egils Levits Rīgas pili pasniedza akreditācijas vēstuli **Ivītai Burmistei**, Latvijas Republikas ārkārtējai un pilnvarotajai vēstniecei Lielbritānijas un Ziemeļīrijas Apvienotajā Karalistē, **Bahtijoram Hasanam**, Latvijas Republikas ārkārtējam un pilnvarotajam vēstniekam pastāvīgajā pārstāvniecībā Apvienoto Nāciju Organizācijā Ženēvā, **Katrīnai Kaktiņai**, Latvijas Republikas ārkārtējai un pilnvarotajai vēstniecei pastāvīgajā pārstāvniecībā Apvienoto Nāciju Organizācijā, Eiropas Drošības un sadarbības organizācijā un citās starptautiskajās organizācijās Vinē.

Valsts prezidents Latvijas Nacionālajā bibliotēkā

Valsts prezidents Egils Levits ar dzīvesbiedri Andru Leviti 8. jūlijā apmeklēja Latvijas Nacionālo bibliotēku (LNB), simboliski atzīmējot vienu gadu kopš prezidenta stāšanās amatā. Valsts prezidents ar LNB pārstāvjiem pārrunāja humanitāro zinātņu un digitālās jomas nozīmi Latvijas kā modernas valsts stiprināšanā. Sarunā ar Latvijas Nacionālās bibliotēkas direktoru Andri Vilku tika apspriesta tuvāko gadu sadarbība. Šajā kontekstā LNB direktors informēja par LNB plāniem 2025. gadā atzīmēt pirmās latviešu valodā drukātās grāmatas 500 gadu jubileju un LNB arhitekta Gunāra Birkerta simtgadi, kā arī aicināja Valsts prezidentu kļūt par šo notikumu patronu. Abas puses bija vienisprātis, ka būtu vērtīgi līdz 2025. gadam veidot konferenci un notikumu ciklu, lai dziļāk pētītu un plašāk sabiedrībā skaidrotu latviešu valodas attīstību cauri gadsimtiem un to, kā valodas attīstība ir iespaidojusi nācijas tapšanu.

Pārrunā kopīgu stratēģiju Covid-19 krīzes pārvarēšanā

8. jūlijā Lietuvā, Rokišķu rajonā, Ilzenbergā notika Latvijas un Lietuvas ārlietu ministriju neformālais seminārs, kuŗa laikā Latvijas ārlietu ministram Edgaram Rinkēvičam bija divpusēja saruna ar Lietuvas ārlietu ministru Linu Linkeviču, kā arī abu ministriju vadība diskutēja par aktuālajiem drošības, Eiropas Savienības un reģionālās sadarbības jautājumiem.

Ārlietu ministri sarunā atzīmēja Latvijas un Lietuvas sekmīgo sadarbību vīrusa radītās krīzes laikā. Abi ministri bija vienprātīgi, ka krīzes seku pārvarēšanai ir svarīgi saglabāt ciešus kontaktus, turpinot sadarbības gan divpusēji, gan arī Baltijas valstu starpā.

Rosina lidostā ieviest visu iebraucēju kontroli cīņai pret vīrusu

Lai Latvijā sekmīgāk cīnītos pret Covid-19 izplatīšanos, Rīgas lidostā būtu jāievieš visu iebraucēju kontrole, šādu viedokli Latvijas Radio izteica Saeimas Ārlietu komisijas priekšsēdis Richards Kols (VL-TB/LNNK).

Richards Kols

Kols atzina, ka pašlaik caur citām Eiropas Savienības (ES) valstīm Latvijā var iekļūt un iekļūst cilvēki no vīrusa tā sauktā “sarkanā saraksta” valstīm, un mūsu valsts struktūru pārstāvji par tām neuzzina.

Septembrī mācības skolā varētu atsāksies klātienē

Vīrusa inficēšanās skaita pieaugums pagājušajā nedēļā pagaidām neliek mainīt plānus, ka nākamais mācību gads izglītības iestādēs atsāksies klātienē, intervijā Latvijas Televīzijas raidījumam *Rīta Panorāma* sacīja veselības ministre Ilze Viņķele (AP).

Veselības ministre Ilze Viņķele

Ministre, protams, uzsver, ka situācija ir mainīga un strauja inficēšanās skaita pieauguma dēļ plānus varētu pārskatīt, bet pagaidām viņa ir cerīga pilna, ka skolēni septembrī varēs skolu apmeklēt klātienē. “Jūlija beigās Izglītības un zinātnes ministrija sniegs plašāku skaidrojumu par to, kā tiks organizēts mācību process jaunajā mācību gadā,” piebilda Viņķele un paskaidroja, ka valdība situāciju izvērtē diezgan nopietni un nepieciešamos ierobežojumus nosaka, ņemot vērā epidemiologu atklāto un analizēto vērtējumu. “Uzliesmojumu gadījumos mēs lūkojamies, kā, tas ir noticis, nevis piegriežam skrūves pa visu laukumu,” sacīja ministre.

Latvija soli tuvāk zinātnes citadelei – Eiropas Kodolpētniecības centram

Saņemts vēl viens apliecinājums Latvijas zinātnes kvalitātei un konkurētspējai – Eiropas Kodolpētniecības centra padome pieņēmusi lēmumu par darba grupas izveidi, lai vērtētu Latvijas gatavību kļūt par zinātnes citadeles

CERN asociēto dalībvalsti. Tas sekmēs Latvijas zinātnisko darbinieku sniegumu starptautiskās pētniecības programmās, ļaus veikt starpdisciplinārus pētījumus un piesaistīt zinātnisko personālu darbam Latvijā, tādējādi veicinot Latvijas tautsaimniecības attīstību.

Atjaunotā Baltijas valstu konsulārā konvencija

2020. gada 2. jūlijā stājas spēkā Latvijas Republikas valdības, Igaunijas Republikas valdības un Lietuvas Republikas valdības līgums par konsulāro palīdzību un sadarbību. Ar šo līgumu tiek aizstāts 1999. gada 5. februārī Viņņā parakstītais Latvijas Republikas valdības, Igaunijas Republikas valdības un Lietuvas Republikas valdības līgums par konsulāro sadarbību un palīdzību, kuŗa normas bija uzskatāmas par novecojušām un bija nonākušas pretrunā ar šobrīd spēkā esošo tiesisko rēgulējumu konsulārās palīdzības jomā Eiropas Savienības un visu trīs valstu nacionālajos normatīvajos aktos.

Latvijā ierodas Atlantic Resolve rotācijas vienība

No 13. līdz 20. jūlijam, turpinot ASV operāciju *Atlantic Resolve*, Latvijā ieradīsies aptuveni desmit *Black Hawk* helikopteri, lai stiprinātu reģionālo drošību un demonstrētu ASV klātbūtni reģionā, aģentūru LETA informēja Aizsardzības ministrijas Preses nodaļa.

ASV kaŗavīri ar aptuveni 60 *Black Hawk* helikopteri ieradīsies no Larošelas Francijā un tiks izvietoti militārajās bazēs Latvijā, Vācijā un Polijā ASV 101. kaujas aviācijas brigādes kaŗavīri, kas ar helikopteri *Black Hawk* atbalstu pildīs dienesta pienākumus Nacionālā bruņoto spēku aviācijas bazē Liepārdē, trenēsies kopā ar Nacionālo bruņoto spēku un NATO paplašinātās klātbūtnes kaujas grupas kaŗavīriem, kā arī piedalīsies militārajās mācībās.

Nepieciešamība pēc vēstniecības Austrālijā

Ārlietu ministrija (ĀM) prioritātēm nākamā gada budžetā pieprasījusi 1,9 miljonus eiro attīstības sadarbībai un vēstniecības Austrālijā atvēršanai, informēja ārlietu ministra padomnieks Mārtiņš Drēģeris. Drēģeris skaidroja, ka prioritārajiem pasākumiem patlaban ir zināms aptuvenais finansējums divām no četrām prioritātēm. 1,9 miljoni eiro paredzēti attīstības sadarbībai un vēstniecības Austrālijā atvēršanai. Ārlietu ministra padomnieks uzsvēra, ka patlaban turpinās darbs pie pārējo prioritāšu finanču aplēsēm.

Kultūras ministrs ticies ar ēkas Elizabetes ielā 2 autoru tuviniekiem

Kultūras ministrs Nauris Puntulis ticies ar ēkas Elizabetes ielā 2 autoru tuviniekiem, lai pārrunātu ieceri būtēt nacionālo koncertzāli šajā vietā.

“Neraugoties uz atšķirīgiem viedokļiem, dialogs ar architektu Jāņa Vilciņa un Alfona Ūdra tuviniekiem bija konstruktīvs, atklāts un cieņpilns,” pēc tikšanās atzina ministrs.

Pasniegta akreditācijas vēstule Latvijas vēstniecei

Latvijas Valsts prezidents Egils Levits svinīgā ceremonijā Rīgas pili pasniedza akreditācijas vēstuli nākamajai Latvijas ārkārtējai un pilnvarotajai vēstniecei pastāvīgajā pārstāvniecībā ANO, EDSO un citās starptautiskajās organizācijās Vinē Katrīnai Kaktiņai. (attēlā)

Ārlietu ministrijā darba gaitas Katrīna Kaktiņa uzsāka 2003. gadā un karjeras laikā strādājusi ārlietu ministra birojā, vadījusi Starptautisko tiesību nodaļu un Juridisko departamentu, kā arī bijusi diplomāte Latvijas pastāvīgajā pārstāvniecībā ANO Ņujorkā. Kaktiņa ieguvusi bakalaura gradu tiesību zinātnē un jurista kvalifikāciju Latvijas Universitātē, maģistra gradu tiesību zinātnē (LL.M.) ar speciālizāciju starptautiskajās tiesībās Džordžtaunas Universitātē ASV, kā arī Latvijas Kultūras akadēmijas Humanitāro zinātņu bakalaura gradu mākslās ar speciālizāciju Latvijas – Spānijas starpkultūru sakaros.

Pēc daudziem gadsimtiem atvērta Gaŗais Hermanis Cēsis

Par Gaŗo Hermani sauktais aizsargtornis ir viens no ievērojamākajiem viduslaiku militārās arhitektūras paraugiem Baltijā. Restaurācija sākās jau pagājušā gadsimta 30. gados, taču darbus pārtrauca kaŗš. Neauglīgi bija arī vēlākie centieni Gaŗo Hermani atjaunot tiktāl, lai to varētu atvērt apmeklētājiem. Beidzot, pēc divus gadus ilgas restaurācijas, tornis var izpētīt ikviens pils apmeklētājs. Visos četros virszemes stāvos ir ierikota multimedāla ekspozīcija “Dzīve uz pulvermucas.”

(Turpinājums 4. lpp.)

LATVIJA DIENU RITĒJUMĀ

(Turpināts no 3. lpp.)

Vēsturnieks Gundars Kalniņš stāsta, ka, izmantojot tehnoloģiju iespējas, apmeklētājus aizraujošā veidā iepazīstina ar torņa vēsturiskajām funkcijām. Vairāk nekā 100 gadu pagrabtelpa kalpoja kā ieslodzījuma vieta. Projekcijas sistēma pils mūsdienu viesiem ļauj aci pret aci sastapt tās vēsturiskās personas, kas savulaik kā gūstekņi pabijuši torņa pagrabā. Uz trešajā stāvā novietotā Cēsu pils un pilsētas maketa ar projekcijas palīdzību tiek vizualizētas pils aizsardzības spējas 16. gadsimtā. Uz akmens atklāja senu vēstījumu. Šis vēstījums varētu būt tapis 1577. gadā, kad Cēsu pili aplenca Ivana Bargā kaņepūļi.

Zemessargi trenē kaujas iemaņas

Kokneses un Ogres novados notika Zemessardzes 2. Vidzemes brigādes 54. inženier tehniskā bataljona militārās mācības, kurās zemessargi trenēja lauka kaujas iemaņas un personāla pārvietošanas spējas pa sauszemi, ūdeni un gaisu, izmantojot peldošos transportlīdzekļus un Gaisa spēku helikopteru Mi-17.

Mācību ietvaros Kokneses novada Aulicēmā notika peldošo transportieru jeb amfibiju operatoru kvalifikācijas uzturēšanas mācības, kurās laikā peldošo transportlīdzekļu operatori praktiski iepazīstina amfibijas vadīšanas atšķirības ūdenī un uz sauszemes, kā arī trenēja personāla pārvietošanās spējas pa ūdeni, šķērsojot Daugavas upi.

Latvijā ievākt medus ceļo uz Šefildu Lielbritānijā

Anglijas ziemeļdaļas pilsētā Šefildā iedzīvotāju skaits ir tuvu miljonam, tur dzīvo arī daudzi latvieši, taču Kristīnei Tiesnesei nav nepieciešams atrasties blakus pircējiem, jo mammas Latvijā vāktais medus tiek pārdots tīmeklī, pie reizes pieskatot 18 mēnešus veco dēlu. Viss sākās pirms daudziem gadiem ar dažiem medus stropiem mammai Iecavas novadā.

“Jo vairāk tā bišu saimniecība auga, jo vairāk bites palika, un tad viņa atnāca un prasīja – vai var kāds palīdzēt ar tirgošanos. Un tad es aizgāju uz vietējo latviešu veikaliņu Šefildā, bet tur

īpašniekiem nebija īpašas intereses, un tad es izdomāju, ka pati sāksu. Un tad ar interneta palīdzību ieliku sludinājumu, vai kādam no mūsējiem latviešiem interesētu medus no Latvijas. Un tā arī viss aizgāja,” stāsta “Annas Dravas” tirdzniecības pārstāve Kristīne Tiesnese. Lai arī Kristīnei ir Salfordas universitātē iegūts maģistra grāds uzņēmējdarbībā un mārketingā, tomēr daudz ko nācās apgūt no jauna, arī tīmekļa mājaslapas izveidi. (Pēc *latviesi.com*)

ZINĀS ĪSUMĀ

• **Lai izteiktu pateicību medicīnas darbiniekiem**, kuŗi vīrusa laikā nenogurstoši strādāja, lai palīdzētu visai sabiedrībai, 16. jūlijā uz īpašu koncertu “Kopā” aicināti medicīnas darbinieki. Koncertā viņus uzrunās Valsts prezidents Egils Levits un viņa dzīvesbiedre Andra Levite, kā arī ar skaistu programmu priecēs pasaulslavenās zvaigznes – tenors Aleksandrs Antonenko un pianists Reinis Zariņš.

• Valsts prezidenta Egila Levita dzīvesbiedre **Andra Levite** teica uzrunu *Riga TechGirls* tiešsaistes konferences “Digitālā ekonomika un IT prasmes – izeja no Covid-19 krīzes” atklāšanā.

Andra Levite

• 4. jūlijā, sākas kandidātu sarakstu iesniegšana augusta beigās gaidāmajām **Rīgas domes ārkārtas vēlēšanām**. Kandidātu sarakstu iesniegšana norisināsies no 14. līdz 20. jūlijam, bet vēlētaļi ar priekšvēlēšanu programmām, ziņām par kandidātiem un iesniegtajiem sarakstiem varēs iepazīties CVK mājaslapā.

Gruzijā top filma par admirāli Teodoru Spādi

Gruzīnu vēsturnieks Badri Gogvadze jau vairākus gadus pēta admirāļa Teodora Spādes dzīvi. Rezultātā ir tapušas vairākas publikācijas un konference. Tagad ir pabeigts darbs pie grāmatas, kas ņemta par pamatu filmai *Admiral Spade*.

Admirālis Teodors Spāde

Teodora Spādes dzīve ir cieši saistīta ar Gruziju. Pēc Pirmā pasaules kara sākuma T. Spādi 1914. gada jūlijā mobilizēja, ieskaitīja Baltijas jūras kara flotē, un viņš devās uz jūras virsnieku skolu Petrogradā. Pēc pārbaudījumu nokārtošanas viņš šo skolu pabeidza 1915. gadā un tika nosūtīts uz Melnās jūras kara floti. Teodors Spāde bija viens no Gruzijas Jūras kara flotes un krasta apsardzes izveidotājiem. Batumi notiek arī Teodora Spādes personīgās dzīves svarīgākais notikums – viņš salaulājās ar gruziņietī Nadeždu Švelidzi. Atgriežoties Latvijā, Teodors Spāde neaizmirsta Gruziju un dažādi palīdzēja Gruzijas diasporai Latvijā. 1941. gada jūnija deportāciju vilni Teodors Spāde nokļuva padomju soda nometnēs Tomskas apgabalā, Ekibastuzā un Džezkazganā.

Izstāde par Richardu Zariņu

Latvijas Nacionālā mākslas muzeja Lielajā izstāžu zālē atklāta izstāde “Richards Zariņš (1869–1939). Ko Latvijas meži šalc”. Atklāšanu ar savu ierašanos pagodināja arī Latvijas Valsts prezidents Egils Levits. Izstāde sniedz vērienīgu ieskatu visās Richarda Zariņa radošās darbības nozarēs vairāk nekā 40 gadu garumā. Viņš radījis par simboliem uzskatāmās liecības Latvijas kultūrtelpā (Latvijas ģerbonis, naudaszīmes, pastmarkas u. c.). Akadēmiķis Jānis Stradiņš teicis, ka “Richarda Zariņa pieclatnieks ir mūsu mōnētū pasaules himna”. (*attēlā*)

Savukārt viņa laikabiedrs un draugs Janis Rozentāls 1904. gada rakstu krājumā “Vērotājs” vērtējis šādi: “Zariņš ir viens no tiem retajiem laimīgajiem raksturiem, kuŗos mīt tāds sevišķs atspēres spēks, ka tos nekādi likteņa grūdieni nevar dabūt augšpēdus.”

Izstāde – veltījums Edmundam Lūcim

“Visi ceļi ved Romu, bet līdz tai ar kājām ir 442 stundas,” tā savu izstādi nosaukusi tēlniece Anda Poikāne, un pa ceļam nekādi nevar paiet garām “Venēcijai”, izstādei – veltījumam netaikim māksliniekam Edmundam Lūcim. Šo ceļojumu uz Italiju iespējams veikt, ieskatoties Liepājas galerijā “Romas dārzs”. “Romas dārzs” iekšpagalminā valda tūristu iecienītais Eiropas pilsētas gaisotne – uz kafejnīcas galda zvirbuļi aizrautīgi knābā kāda atstātu pirādziņa gabaliņu, strūklakā plūncājas baloži. Izstādē apskatāmas Edmunda Lūča gleznas, kas radītas no 2005. līdz 2016. gadam un veltītas Venēcijai.

Dailes teātris kopā ar teātra trupu “Kvadrifrons” iestudē komēdiju “Sidraba šķidrumi”, kas 23. jūlijā piedzīvos

VĒSTNICĪBU ZIŅAS

KANADA. 10. jūlijā Latvijas vēstniecībā Otavā Latvijas vēstnieks Kārlis Eichenbaums tikās ar Kanadas armijas operāciju stāba priekšnieku brigādes ģenerāli Džošuā Meidžoru (*BGen Joshua Major*), kas informēja par Latvijas un Kanadas militārās sadarbības aktualitātēm, kā arī par tālākajiem attīstības plāniem. Ģenerālis Meidžors, kas divus gadus bija Kanadas Bruņoto spēku pavēlniecības Latvijā komandieris, augstu novērtēja esošo labo sadarbību un izteica gandarījumu par savu dienestu Latvijā, kas kanadiešu kaŗavīriem ir ļoti noderīgs.

Vēstnieks Eichenbaums pateicās par kanadiešu kaŗavīru dienestu Latvijā NATO paplašinātajā kaujas grupā, kā arī dalījās ar savu pieredzi un idejām, kā tālāk nostiprināt un paplašināt sadarbību, iestājoties par kopējām vērtībām un demokrātiju. Sarunā piedalījās un par plānoto, nostiprinot Latvijas un Kanadas attiecības aizsardzības jomā, informēja Latvijas vēstniecības Kanadā aizsardzības atašejs pulkvedis Agris Ozoliņš.

Toronto Latvijas vēstnieks Kanadā Kārlis Eichenbaums pasniedza Atzinības rakstu Imantam Lapiņam, mākslinieku vienības “Latvis” priekšsēdim un ikgadējās mākslinieku izstādes 18. novembrī Kanadas latviešu centrā Toronto rīkotājam. (*Attēlā*)

Imants Lapiņš ar savu darbu ir būtiski stiprinājis Latvijas – Kanadas attiecības, kā arī vairojis izpratni par mūsu dziļi sakņoto kultūru un tās plašumu.

Vēstnieks Kārlis Eichenbaums par nozīmīgo ieguldījumu un atbalstu Latvijas-Kanadas attiecību stiprināšanā pasniedza Atzinības rakstu Kanadas latviešu centra Toronto valdes loceklim Albertam Upeslācim, ilggadējam sabiedriskajam darbiniekam un vadītājam. (*attēlā*)

pirmizrādi. Izrāde top, Dailes teātrim sadarbojoties ar teātra trupu “Kvadrifrons”. Izrādes personāži meklē atbildes uz jautājumiem, vai Latvijā vajadzētu ratificēt Stambulas konvenciju; kā vairojas sliekas; kas kopīgs viendzimuma pāriem un vampīriem.

Lielākais igauņu laikraksts raksta par Valmieru

No 2. līdz 7. jūnijam Latvijā, tostarp arī Valmierā, viesojās lielākā igauņu laikraksta *Postimees* pārstāvis *Verni Leivak*. Viņš sagatavojis un publicējis izdevumu igauņu valodā par Latvijas apceļošanu. Žurnālists kopā ar Valmieras Tūrisma informācijas centra (Valmieras TIC) pārstāvi iepazīstina arī vairākus Valmieras uzņēmumus.

Pirmo reizi latviski izdota Čārlza Bukovska dzejas izlase

Skarbs, atklāts un nesaudzīgi tiešs savā daiļradē ir amerikāņu rakstnieks Čārlzs Bukovskis. Viņš visas lietas sauc istajos vārdos un nevairās arī no zemākajiem valodas slāņiem.

Lai arī attieksme pret viņa darbiem ir dažāda, ir ļoti daudz lasītāju, kurus viņa darbi valdzina tieši šī patiesīguma dēļ. Ne velti viņš iemantojis kulta rakstnieka statusu. Pirms vairāk nekā 15 gadiem latviski Jāņa Elsberga tulkojumā klajā nāca divi viņa romāni – “Holivuda” un “Sievietes”, un tikko pirmo reizi latviešu valodā izdota arī Bukovska dze-

jas izlase “Kodiens”, ko arī atdzejojis Jānis Elsbergs.

Pauls Bankovskis Mūžībā

12. jūlijā Mūžībā devies rakstnieks un publicists Pauls Bankovskis (1973–2020).

Pauls Bankovskis dzimis 1973. gadā Cēsīs. Pirmās literārās publikācijas bijušas 1993. gadā. Bankovskis divreiz godalgots žurnāla *Karogs* un Raimonda Gerkena romānu konkursā (1996. gadā par romānu *Laiku grāmata*, 2002. gadā par romānu *Misters Latvija*). Par grāmatu *Mazgalviši spēlē mājās* 2008. gadā viņš saņēma Jāņa Baltvilka balvu. Bankovskis bijis arī scenārija līdzautors filmai “Baiga vasara”, kā arī veidojis scenārijus filmām “Klucis. Neparējais latvietis”, “Pasažieri”, “Degošais”. Studiju laikā kā ārštata autors strādājis laikrakstos *Literātūra un Māksla*, *Labrit*, žurnālā *Rīgas Laiks*, vēlāk arī laikrakstā *Diena* un portālā *Ir.lv*. Šī gada jūnijā iznāca Paula Bankovska jaunākais romāns *Pasaules vēsture*.

Ziņas sakopojis **P. Karlsons**

Mediju atbalsta fonda ieguldījums no Latvijas valsts budžeta līdzekļiem Kultūras ministrija

LAIKU UN VIETU MIJĀS

FRANKS GORDONS

Pirms trešajām, tāpat neizšķirtajām Izraēlas parlamenta vēlēšanām premjērmministrs Benjamins Netanjachu vilina savus vēlētājus – nacionāli konservatīvās partijas "Likud" un galēji labēja spārņa piekritējus ar "aneksiju" kā ilgotu mirdzošo mērķi.

Termins "aneksija" nozīmē, ka saskaņā ar ASV prezidenta Donalda Trampa izlolo to "gadsimta darījumu" (Izraēlas un palestīniešu konflikta atrisināšanai) kādi 30 procenti no tā devētā Rietumkrasta teritorijas kļūst par Izraēlas suverenās teritorijas sastāvdaļu. "Āķis" te ir tas, ka šie 30 procenti aptver daudzās izolētas, pa visu Rietumkrastu izkaisītās ebrēju apmetnes, kā arī Jordanas upes ieleju, kas radītu barjeru starp Rietumkrasta palestīniešiem un Jordanijas karaļvalsti upes pretējā krastā.

Šāds pasākums, kas radītu vēl lielāku jucekli šajā nebeidzamajā konfliktā, dotu Jordanijai pamatu anulēt miera līgumu ar Izraēlu, un palestīniešu pašpārvaldes prezidentam Mahmudam Abasam – ieganstu izraisīt kārtējo intifadu – bruņotu sacelšanos, radītu satraukumu un sašutumu gan vairākas ANO instancēs, gan ASV demokrātu partijas vadībā, gan Eiropas Savienībā un, vispārīnot var teikt – pasaulē ar trīsām un dažām gaidīja 1. jūliju, ko Benjamins Netanjachu bija izvēlējis kā "aneksijas īstenošanas sākumu". Lielbritānijas premjērmministrs Boriss Džonsons Izraēlas lielākā laikraksta *Yediot Ahronot* tās dienas numura pirmajā lappusē nāca klajā ar patiešām dramatisku rakstu, gandrīz vai "Dieva dēļ" lūdzot atteikties no šīs neprātīgās avantūras.

Un notika brīnums: 1. jūlijs atnāca un aizgāja, un nekas nebija noticis, no oficiālas Jeruzalemes – absolūts klusums. Kas noticis?

Izraēlai "aneksija" kļuva par rīklē iestrēgušu kumosu – ne norīt, ne izspļaut.

Lieta tā, ka ASV prezidents Donalds Tramps patlaban ir tik ļoti aizņemts ar koronavīrusa izplatīšanos, ar nerimstošiem kreiso un labējo ekstrēmistu protestiem, ar pamatīgi iedragāto ekonomiku ar sava reitinga krišanu aptaujās, ar sava sāncenša Baidena izredžu uzlabošanu prezidenta vēlēšanu gaidās, ka viņš vislabāk atliktu visu šo "aneksijas" lietu līdz pastardienai.

It nekas nav sagatavots aneksijai "uz vietām": topografiskās kartes nav gatavas, "mērnieku laiki" liek sevi gaidīt. Un Trampa znots Džarreds Kušners, kuņš ir krietni gud-

rāks par savu sievastēvu, sāk saprast – tā padarīšana jāiesaldē.

Te nu prasās paskaidrojums: problēmatiski šai ziņā ir izolētās ebrēju apmetnes, kas izkaisītas pa visu "palestinisko" Rietumkrastu un tiktu padarītas par Izraēlas valsts daļu *de jure*, un attiecīgie piedevceļi nebūtu pakļauti palestīniešu pašpārvaldei. Šādos "iespraudumos" mājā tikai 14 tūkstoši ebrēju, un, manuprāt, "sen-tēvu mantojums" nav tā vērts, lai radītu politiskās jukas.

Cita lieta ir trīs tā devētie bloki vai puduri, kur mīt vismaz kādi 100 tūkstoši ebrēju un kuņi "pie-gul" 1967. gada robežai, kas īstēnībā ir 1949. gadā nosprausta pamiera līnija: *Ma'ale Adumim* un *Etcion* austrumos un dienvidos no Jeruzalemes un Ariela (ar savu universitāti), kas kā pirksts stiep-

jas no Izraēlas piekrastes joslas. Ja Netanjachu būtu kaut cik prātīgs, viņš aprobežotos tikai ar šiem puduriem, kuņi tāpat "tiktu mums", un nekāda vētra neizceltos.

Un tagad paklausīsimies, ko 5. jūlijā pateica "nacionālās vienības valdības" aizsardzības ministrs, apvienības "Zili balts" lideris Ben-nijs Gancs: "Mēs zināsim, kā virzīties pareiza tempā, pareizā laikā un pareizā vietā". Tulkojums: nav kur steigties. Un tagad, manuprāt, galvenais: "Mēs neesam gatavi būt par divu tautu valsti (*bimational state*). Es atbalstu atdalīšanos no palestīniešiem." Tulkojums: ja palestīniešiem nebūs kaut demilitarizētas pašpārvaldes, tad termins "ebrēju valsts", kas proklamēta 1948. gadā, zaudētu savu jēgu.

Viss, tikai ne divkopienu valsts!

JURIS LORENCIS

Skolā man mācīja, ka Latvija esot nabadzīga ar dabas resursiem – vien grants, dolomīts, kūdra. It kā garāmejojot tika pieminēts mežs – no tā varot iegūt koksnī. Padomju zemē vērtīgs bija tas, ko varēja izrakt no zemes – dzelzs, alumīnijs, ogle, nafta, gāze, zelts un dimanti. Lūk, neaptveramās sociālisma bagātības! Bet laiks iet, tehnoloģijas un vērtības mainās. Tagadējās Eiropas Savienības pamatā ir 1951. gadā Parīzē dibinātā Eiropas Ogļu un tērauda kopiena. Ogles un tērauds bija industriālā laikmeta svarīgākie resursi, pat simboli. Pagājuši septiņdesmit gadi. Jūlija sākumā Vācijas parlaments apstiprinājis plānu, kas paredz līdz 2038. gadam pilnībā pārtraukt ogļu izmantošanu. Milzīgs izaicinājums valstij, kuņ aptuveni trešdaļu no kopējā valsts enerģijas patēriņa joprojām nodrošina ogles. Turklāt Vācija plāno atteikties ne tikai no oglēm, bet arī no kodolenerģijas. Vai viņai tas izdosies, rādīs nākotne. Izrādās, ogles vairs nav vajadzīgas, bez tām var lieliski iztikt. Savu nozīmi pamazām sāk zaudēt "melns zelts" – nafta. Protams, cilvēces kopējais enerģijas patēriņš tikai pieaug. Taču veidi, kā tā tiek iegūta un lietota, mainās. Pēdējā laikā ievēribo guvis litijs – jo tieši šis vieglais metāls ir viena no svarīgākajām akumulatoru sastāvdaļām. 50 % no visa pasaules litija patlaban iegūst Bolīvijā, vienā vienīgā izžuvušā sāls-ezerā. Zinot to, kļūst saprotama pasaules lielvaru – ASV, Ķīnas un Krievijas interese par politiskajiem procesiem šajā nomaļajā Dienvidamerikas valstī.

Neraugoties uz visiem tehnoloģiskajiem sasniegumiem, par vienu no vērtīgākajiem resursiem, par jauno modernā laikmeta zeltu kļuvis parasts dzeramais ūdens. Mums Latvijā to grūti iztēloties, bet lielā daļā pasaules jau risinās

visai brutāla cīņa par ūdeni. Iemesli tā trūkumam – pārāpdzīvotība, piesārņojums, klimata izmaiņas, mežu izciršana, augsnes erozija. Tieši šajā mēnesī, 2020. gada jūlijā sākās notikums, kuņ nu jau vairākus gadus ar nepacietību gaida Afrikas valsts Etiopija. Te tiešām vietā teikt – "sākās", nevis "notiek". Jo Etiopija pamazām sāk piepildīt ar ūdeni grandiozo Lielā Renesances (*Grand Renaissance Dam*) rezervuāru. Dambja celtniecība uz Zilās Nilas upes netālu no Etiopijas robežas ar Sudānu ilga gandrīz desmit gadus, projekta kopējās izmaksas – ap 5 miljardi ASV dolaru. Rezervuāra piepildīšanas process var aizņemt vairākus gadus. No kā tas atkarīgs? Vispirms jau lietavām, kas no jūnija līdz augustam atnes valgmi izkaldušajai Etiopijas savannai. Bet vēl vairāk – no politiskiem lēmumiem. Etiopija uzskata, ka rezervuāru var piepildīt trijos gados, Ēģipte un Sudāna uzstāj uz piecpadsmit. Ar ASV starpniecību pagaidām panākts kompromiss – seši gadi. Un tikai tad tiks iedarbināta 6500 megavatu jaudīgā spēkstacija, kas nesīs gaismu Etiopijai – gan pārnēstā, gan pavisam burtiskā nozīmē. Vienā no lielākajām Afrikas valstīm vairākiem desmitiem miljoniem cilvēku joprojām nav pieejama elektrība, it īpaši lauku reģionos. Bet ne jau elektrības ražošana ir tā, kas uztrauc Nilas lejteces valstis, Ēģipti un Sudānu. Galvenais jautājums – kas notiks ar jaunajā dambī uzkrāto ūdeni? Vai tas netiks izmantots apūdeņošanai? Īpaši nobažījusies ir Ēģipte, par kuru jau grieķu vēsturnieks Hērodots pirms 2500 gadiem rakstīja, ka tā ir "Nilas dāvana". Ēģipte bez Nilas ūdens būtu vien izkaltis tuksnesis. Pašreizējo Nilas ūdens izmantošanu rēgulē īpašs 1929. gadā vēl britu koloniālās administrācijas

laikā noslēgts līgums. Tas visus Nilas ūdens resursus sadala starp divām valstīm – Ēģipti un Sudānu, nerēķinoties ar Nilas augšteces iedzīvotājiem. Bet pati Zilā Nila iztek no Tanas ezera Etiopijā, savukārt otra lielākā Nilas pieteka – Baltā Nila – no Viktorijas ezera Ugandā. Abas upes satiekas Sudānas galvaspilsētā Hartūmā. Etiopiešu politiķiem aizvien grūtāk paskaidrot savai tautai, kāpēc Nilas ūdens pieder vairākus tūkstošus kilometrus attāļajai Kairai. Tieši Ēģipte patlaban ir visapdraudētākā Nilas baseina valsts. Dambju būve Nilas augštecē var izsaukt katastrofālu ūdens trūkumu, izraisīt badu, bet pašu upi padarīt nederīgu kuņošanai. Konflikta galvenais cēlonis slēpjas reģiona demografijā. 1929. gadā, kad tika noslēgta vienošanās par Nilas ūdens izmantošanu, Etiopijā

dzīvoja 16 miljoni, bet Ēģiptē – 15 miljoni cilvēku. Šodien Etiopijas iedzīvotāju skaits sasniedzis 113 miljonus, bet Ēģiptes – 102 miljonus. Saprotams, ka ūdens Nilā nav kļuvis vairāk. Īpaši Etiopija jau tagad piedzīvo chronisku ūdens trūkumu. Šī valsts ir uzskatāms piemērs tam, kā cilvēku skaita pieaugums (un ar to saistītā mežu iznīcināšana) būtiski noplicina ūdens resursus.

Bet atgriezīsimies Latvijā. Salīdzinot ar ASV un Rietumeiropu, materiālā ziņā mēs neesam īpaši bagāta valsts. Toties meži, tīrs sald-ūdens un neapbūvētas pludmales, kas daudzviet pasaulē jau kļuvis par nesasniedzamu luksusu, mums ir ikdienišķa, pati par sevi saprotama lieta. Latvija ir viena no zaļākajām, ekoloģiski tirākajām un, kā tagad mēdz teikt, ilgtspējīgām (*sustainable*) valstīm pasaulē. Es dzīvoju

Rīgas centrā. Dažreiz karstā vasaras dienā ir grūtības izlemt, kurp doties peldēties. Jūras apmeklējumam ir trīs iespējas – Vecāķi, Bolderāja vai Jūrmala. Tas viss sasniedzams nieka pusstundā! Bet vēl jau ir Ķīšezers, Bābelītes ezers un Daugava. Visapkārt Rīgai ir meži, purvi, pļavas. Parunājiem ar indiešu, uzbeķu un citu Āzijas valstu studentiem, kuņi pēdējos gados aizvien lielākā skaitā mācās Rīgā – viņu acīs Latvija ir zaļa paradīze. Latvijā joprojām saglabājušās lauku vienesētas, par kuņ esamību daudzās ridzinieku ģimenes atcerējās *Covid-19* epidēmijas laikā. No šādas perspektīvas raugoties, tas ir tikai dažu gadu desmitu, pat gadu jautājums, kad Latvija kļūs par vienu no iekārojāmākajām dzīves vietām uz planētas. Jautājums – kā to nosargāt politiski, ekonomiski un demografiski.

Latvijas zaļā paradīze

LETA
nacionālā informācijas aģentūra

Marijas iela 2, Rīga, LV – 1502

marketing@leta.lv

+371 – 672 225 09

www.leta.lv

Pašmāju dārgumi un svešzemju pērles Rīgas Opernamā

Latvijas Nacionālās operas un baleta valdes priekšsēdis basbaritons Egils Siliņš intervijā Ligitai Kovtunai

Pie mūsu Opernama greznojas liels un optimistisks uzraksts – “Tiksimies drīz!” Ko tas konkrēti nozīmē?

To, ka tiksimies drīz – jau 2. septembrī atsākam sezonu ar baleta “Gulbju ezers” izrādēm, kas nenotika aprīlī. Bet pamazām jau atsākam darbību jūlijā – 10. datumā Mežaparka Zaļajā teātrī izskanēja Raimonda Bramaņa, Michaila Čulpajeva un Juŗa Vizbuļa “Tenoru trio. *Arrideverci Roma*”, bet 17. jūlijā koncertā *Cantando u amando* skanēs Astora Pjaccollas mūzika un mecosoprāna Ilonas Bageles balss. Vēl gaidām precīzus norādījumus par to, cik skatītāju septembrī varēs atrasties Opernama zālē, ceram, ka vismaz 500 vienā izrādē, līdz ar ko plānosim baleta izrādes. Bet, piemēram, trīs pianistu Osokinu koncerts, kas bija paredzēts šā gada 6. aprīlī, ir pārcelts uz nākamā gada 3. maiju – ņemot vērā arī mākslinieku plānus.

5. novembrī apritēs pirmais gads jūsu jaunajā – Latvijas Nacionālās operas valdes priekšsēža amatā. Neapskauzams sākums, bet – ar kādiem mērķiem stājāties amatā, ko paspējāt izdarīt, ko nākas atlikt?

Protams, galvenajās līnijās izrādes jau bija saplānotas, manis plānotā sezona īstenībā sāksies tad, kad būs apritējis gads. Bet paspēju uz repertuāra izrādēm uzaicināt trīs viesdiriģentus – Keriju Vilsoni no Amerikas, ungāru Pēteru Halāšu un Patriku Lange no Vācijas. Tas arī iezīmē manu iecerēto virzienu, kādā biju plānojis strādāt. Proti, daudzpusīgs piedāvājums publikai un māksliniekiem, tajā ietverot citzemju režisoru, diriģentu un solistu piedalīšanos. Mans priekštecis amatā, komponists Zigmars Liepiņš galveno akcentu lika uz mūsu pašu režisoriem un māksliniekiem, es šo loku paplašināšu, taču neaizmirstot savējos, darbs būs arī latviešu komponistiem, režisoriem un dziedātājiem.

Manis plānotā pirmizrāde – Verdi *Simons Bokanegra* paredzēta 27. novembrī. Jaunajā sezonā būs arī Rosīni *Pelnušķīte* – abas izrādes Latvijā pirmoreiz. *Pelnušķītei* piesaistīta kanadiešu izcelsmes “komanda”, kas dzīvo Itālijā – *Reno Dusse* un *Andre Barbe*. Operai *Simons Bokanegra* – režisors būs Stīvens Lauless (*Lawles*), scēnografs – Leslijs Traverss. Hendeļa *Rinaldo* iestudējumam jau diezgan cieši sarunāts slavenais meksikāņu tenors Rolando Viljasons, kas Rīgā būs režisora ampluā. Savlaik kopā dziedājam Cīriches operā, un es labi iepazīnu viņa fantāzijas lidojumu. Savukārt *Simonu Bokanegru* pats, būdams gluži jauns dziedātājs, dziedāju Ženēvas operā. Jāteic, šī ir viena no manām vismīļākajām Verdi operām, piebilstot, ka pēdējos 20 gadus esmu dziedājis vācu operas. Varu teikt, ka ar *Simonu Bokanegru* kabatā ierados LNO. Un brīnos, kāpēc ne šis Verdi darbs, ne *Pelnušķīte*

līdz šim Latvijā nav tikuši iestudēti. Atbildot uz jūsu jautājumu vēl plašāk – uzskatu, ka jāpiedāvā kaut kas nebijis vai gluži jauns, nevis vairākkārtīgi iestudētas operas. Tas būs labs “mag-nēts” publikai un interesanti māksliniekiem. Un vēl – būs operas *Toska* atjaunojums, kur aicināta soprāns Krasimira Stojanova, kas dziedājusi vai visos pasaules slavenajos operamos, kā arī meksikāņu tenors Rodrigo Viello.

Un nu par latviešu operām. Jūsu plānos ir Jāņa Kalniņa *Hamlets*. Beidzot!

Esmu patiesi iepriecināts, ka šo manu priekšlikumu pieņēma! Domājot par latviešu operu iestudējumiem, tā bija mana izvēle numur viens. Ar *Hamletu* man saistās arī gluži emocionālas atmiņas, jo – operas otro cēlienu es dziedāju, vēl būdams Latvijas Mūzikas akadēmijas, tolaik Konservatorijas, students. Turklāt kopā ar lielmeistaru Pēteri Grāveli. Kopš tā laika esmu domājis, kāpēc Kalniņa *Hamlets* neatgriezās un neatgriežas uz mūsu Baltā nama skatuves?! Domāju, pavisam necerot, ka kļūšu par Operas valdes priekšsēdi...

Nav jau tā, ka Kalniņa *Hamlets* nebūtu “atgriezies” – 2004. gadā, atzīmējot komponista simtgadi, Bauskas pilsdrupās notika brīvdabas izrāde, kurās režisors bija (arī Līgatnes zēns tāpat kā jūs!) Guntis Gailītis, diriģēja Viesturs Gailis.

Visu cieņu! Taču brīvdabas izrādes notiek reizi, divas. Operas izrāde ar kostīmiem, gaismām, scēnografiju tomēr ir kas cits, un to Kalniņa darbs ir pelnījis.

Kas būs režisors, kas veidos scēnografiju un kostīmus? Kad dosimies uz pirmizrādi?

Ievērojot šābrīža nenoteikto situāciju, teikšu tā – pirmizrāde plānota 2022. gada janvārī. Režisore – Kristīne Vuss, latviešu režisore, kas veiksmīgi darbojusies Vācijas teātros, bet Latvijas pub-

Egils Siliņš: “Ļoti vēlos, lai Latvija līdzinātos Austrijai kā kultūras zeme – atpazīstamība pasaulē galu galā ir arī saistīta ar naudu. Un vēl ļoti vēlos, lai ik dienu ziņu raidījumu izskaņā vēstītu ne vien par sportu, bet arī par mūsu sasniegumiem mūzikas jomā, un ne tikai populārās mūzikas jomā.”

lika viņu atcerēsies no Hendeļa *Alčīnas* un Mocarta *Donā Žuana*. Man likās svarīgi uzaicināt latviešu režisori, jo, lai gan Šekspīra sižets, opera tiek dziedāta latviešu valodā (paša komponista librets!). Scēnografiju uzticēsim Andrim Eglītim, Latvijas Mākslas akadēmijas Gleznniecības katedras vadītājam. Esmu redzējis viņa “liedarbus” un sapratis, ka šī estētika man ir ļoti tuva. Vienlaikus dodot iespēju “izpausties” pašmāju māksliniekiem. Kostīmu māksliniece būs Kristīne Pasternaka, pie diriģenta pulsts – LNO galvenais diriģents Mārtiņš Ozoliņš. Par solistiem un lomu izpildītājiem gan vēl nevai-cājiet, 4. augustā atsāksies mēģinājumi, tad arī sāksim lemt.

Atbalstu *Hamleta* iestudējumam ir apliecinājusi arī Ņujorkas operas gilde. Atminēsimies, ka Bruno Skultes *Vilkaču mantiniece* 2011. gadā varēja notikt, tikai pateicoties šai organizācijai. Varu iedomāties, cik gandarīti par Jāņa Kalniņa operas iestudējumu ir, piemēram, mūsu, latviešu, mūzikas vēstneši pasaulē Dace Aperāne un Andrejs Jansons, kurš allaž piesauc čehu piemēru – ik nedēļu Prāgā skan kāda viņu nacionālā opera...

Mēs tiešām esam bezgala priecīgi un pateicīgi par šo solīto

atbalstu. Un atceramies arī, ka kopš *Vilkaču mantinieces* iestudējuma esam turpinājuši saņemt Ņujorkas latviešu atbalstu, piemēram, iegādājoties mūzikas instrumentus Operas orķestrim. Mūsu sadarbība neapšaubāmi stiprinās ne vien LNO saikni ar Ģildi, bet ar visu ārzemju latviešu sabiedrību, kas vienmēr, visos laikos ir bijusi liels atbalsts kultūrai. Runājot par latviešu oriģināloperas likteni, protams, esam domājuši, arī uzrunājuši mūsu komponistus ar aicinājumu radīt jaundarbus. Bet jāsaprot, ka jauna opera top ne ātrāk kā pāris gados. Un tam ir vajadzīgs atbalsts – stipendijas, Kultūrkapitāla fonda vai Kultūras ministrijas piešķirumi, jo operu neraksta “no darba brīvajā laikā”. “Nestrādās” arī tāds libretu konkurss, kā aizvadītā gadsimta sākumā – ir citi laiki un citas temas. Komponistam jāuzrunā libretists, un abu saiknei ir jābalstās pārdomātā nepieciešamībā.

Te vietā pieminēt, ka pirmās latviešu nacionālās operas – Alfrēda Kalniņa *Baņutas* simtgade nule, 29. maijā, tomēr netika atzīmēta...

Šis laiks daudzviet ieviesa savas korekcijas... Katrā ziņā *Baņutas*, kā ikvienas nacionālās operas simtgade bija pelnījusi atzīmēšanu, vismaz koncertuzvedumu,

ja nu gluži ne atkārtotu iestudējumu.

Par latviešu operu iestudējumiem gan jāatzīst, ka to mūžs nav ilgs. Ja raugāties laika nogrieznī no pieminētās *Vilkaču mantinieces*, līdz šodienai bijuši vien daži, tostarp Artūra Maskata *Valentīna* un Ērika Ešenvalda *Iemūrētie*, jā, un vēl Imanta Kalniņa *Spēlēju, dancoju*, par šī iestudējuma skatuves likteni agri spriest. Iepriekšējiem diviem tas nebija ļoti labvēlīgs... Kas, jūsuprāt, vajadzīgs, lai mūsu operas stabili noturētos repertuārā?

Pirmām kārtām, manuprāt, – ieinteresēt mūsu pašu izcilos, pasaules slavenos solistus tajās dziedāt. Ja latviešu operā dziedātu Elīna Garanča, Marina Rebeka, Kristīne Opalais, Aleksandrs Antonenko... – tad taču nāktu kā vietējā, tā starptautiskā publika, vai ne? Par to pārliecinājos, strādājot Vīnes operā, kur intendantta “politika” bija – jo mazāk pazīstama opera, jo pazīstamāki solisti. Protams, Vīnes operas budžets ļauj nesalīdzināmi plašākas iespējas nekā mūsējais, bet virziens ir tas pats. Un vēl – kurš mūsu solists, kam piedāvā lomas pasaules operamos, gan lai būtu ar mieru mācīties “lokālu” lomu, ko nodziedās vien dažas reizes? Turklāt mēģinājumu process, kas ilgst no četrām līdz sešām nedēļām, un lomu diezin vai nāksies dziedāt ārpus Latvijas... Arī publiku nevar piesaistīt, vien balstoties uz nacionālpatriotiskiem apsvērumiem.

Vai, ņemot vērā jūsu plašo pieredzi pasaulē, varat teikt, ka operas publika noveco?

Latvijā redzu ļoti daudz jaunu cilvēku. Šveicē – galvenokārt baltas galvas.

Vīnes operā vēroju, ka parterā rindās tiešām “baltas galvas”, bet augstāk – tomēr daudz jauniešu.

Un tūristu. Nemiet vērā, ka, piemēram, operu pirmizrādes ir dārgs prieks, tā tomēr ir arī sociālo tikšanos un prestiža lieta, kas ir gluži normāli. Jaunie, kas klausās stāvvietās, vēlāk droši vien “pārsēdīsies” parterā rindās, jo – viņi būs sapratuši, kādu emocionālo pārdzīvojumu sniedz mūzika, būs iepazīnuši un iemīļējuši operu. Eiropā tas ir saknēs, opera ir eiropiešu kultūras sastāvdaļa. Latvieši vispār ir mūzikāla tauta, vai ikvienā ģimenē vismaz kāds dzied korī, spēlē kādu mūzikas instrumentu, ir gājis mūzikas skolā.

Jūs darbojaties arī Rīgas Vāgnera biedrībā, un nu, pateicoties bijušā premjēra Māra Gaīļa iniciatīvai, privātās partnerības kārtā tiek atjaunots Vecrīgas slavenais Vāgnera nams.

Jā, šī iniciatīva virzās pareizā virzienā – lai Rīga atkal atgūtu vietu pasaules kartē starp Vāgnera līdzinātos Austrijai kā kultūras zeme – atpazīstamība pasaulē galu galā ir arī saistīta ar naudu.

(Turpinājums 7. lpp.)

Pašmāju dārgumi un svešzemju pērles Rīgas Opernamā

(Turpināts no 6. lpp.)

Un vēl ļoti vēlos, lai ik dienu ziņu raidījumu izskaņā vēstītu ne vien par sportu, bet arī par mūsu sasniegumiem mūzikas jomā, un ne tikai populārās mūzikas jomā.

Visbeidzot Latvijas “karstais” jautājums – jūsu viedoklis par topošo akustisko koncertzāli?

Mani izbrīna fakts, ka daudzi sāk uztraukties par to, ka... nav

bijis diskusiju! Vai tiešām 14 gadi bijis par maz, lai “izdiskutētu”? Kādai politiskajai partijai tas nācis kā jaunums? Noliksim nu malā politiskās ambīcijas un atstāsim šo jautājumu kultūras ekspertu ziņā! Vieta Elizabetes ielā 2 man liekas ideāla, ja vēl turklāt tas ir valsts pārvaldīts zemesgabals. Katrā ziņā es priecājos par atrasto iespēju.

Ja arī jūs vēlaties ziedot operas *Hamlets* iestudējumam, to var ar kredītkarti www.lnogasv.org vai, rakstot čekus uz *Latvian National Opera Guild, Inc.* vārda un sūtot uz c/o Māris Lapīns, 29 East Gate. Manhasset, NY 11030-3423.

Mediju atbalsta fonda ieguldījums no Latvijas valsts budžeta līdzekļiem

JURIS ĶENIŅŠ

Atceroties komponistu Jāni Kalniņu

Jānis Kalniņš neapšaubāmi ir tas Latvijas mūziķis, kuŗš vissekmiīgāk izveidoja sev otru dzīvi mūzikā pēc Latvijas atstāšanas Otrā pasaules kara beigās. No tiem vairāk nekā 150 profesionāliem mūziķiem (tostarp 26 komponistiem), kuŗi, pēc mūzikologa Dr. Arnolda Klotiņa uzskaitījuma (grāmatā “Mūzika okupācijā”), devās bēgļu gaitās, Jānis Kalniņš izceļas ar izcilu karjeru arī Kanādā, par ko liecina 1984. gadā *New Brunswick* provinces *Award for Excellence in the Arts* un goda doktora grāds no *Mount Allison* universitātes (tā ir skola, kuŗa pastāv kopš 1840. gada).

Jānis Kalniņš pats neiedomājās, ka dzīve Kanādā būs tik gaŗa. Vēstulē Hermīnei Šmitei (trešajai Kalniņa kundzei) 1948. gadā viņš rakstīja par iecerēto kopējo dzīvi: “Par nožēlošanu, isākais dzīves posms, jo neticu, ka nodzīvošu vēl 43 gadus”. Tomēr Kalniņš Kanādā pavadīja 51 gadu. Ar Hermīni Kalniņu viņš bija precējies 43 gadus.

Jāņa Kalniņa ierašanās Kanādā ir īsts mīlestības stāsts. Pāris tikās Lībekā 1945. gadā, drīz viņi viens otru iemīlējās un sāka plānot, kā pamest nometnes dzīvi. Hermīne saņēma piedāvājumu strādāt, kā Kalniņš raksta, “kāda

skroderniecības uzņēmumā” Montreālā, un tur ieradās 1948. gada Lieldienās. Savukārt tenors Mariss Vētra, kuŗš jau bija Kanādā, sagādāja Kalniņam ielūgumu kalpot *Frederickton, New Brunswick, St. Paul United Church* draudzē, kur nesen bija nomiris ērģelnieks. Gaidot Jāni, Hermīne raksta: “...es milu, milu un vēlreiz bezgalīgi milu tikai un vienmēr Tevi.” Kalniņš ieradās Frederiktonā 1948. gada 1. augustā un tūlīt devās pie ērģelēm, kuŗas bija jaunas un varenas. (Pie šīm ērģelēm Jānis Kalniņš nospēlēja vismaz 3160 dievkalpojumus!) Hermīne ieradās Frederiktonā 1. septembrī, un kāzas notika 6. septembrī.

Un ar to sākās latviešu mūziķu nozīmīgais un ļoti vēlamais iespauids uz Austrumkanadas akadēmiskās mūzikas dzīvi. Bez iepriekš minētā Vētras, tur bija arī LNO baritons Teodors Brilts, diriģents Alfrēds Štrombergs (vēlāk Kanadas Nacionālās operas – *Canadian Opera Company* – diriģents), vijolnieks Jānis Kalējs (savā laikā *Acadia* universitātes mūzikas fakultātes dekāns) un viņa kundze Felicita – pianiste.

Jānis Kalniņš dibināja (un diriģēja) trīs orķestrus, tai laikā tika dibināta Austrumkanadas opera. 1951. gadā viņš uzsāka

Jānis Kalniņš

mūzikas pedagoga darbu – būdams profesors *New Brunswick Teachers' College*, viņš tur mācīja līdz 1971. gadam.

Bet visu šo laiku Jānis Kalniņš turpināja komponēt. Pēc viņa skaņdarbu saraksta, no 378 darbiem – lieliem un maziem, 240 tapuši Kanādā. (Vislielākie darbi – trīs operas un divi baleti – tapuši Latvijā.) No kompozīcijām svešumā liels skaits ir sacerētīlatviešu auditorijai: veltījumi ko-

UZZIŅAI

Jānis Kalniņš (1904-2000)

Komponists, diriģents, pedagogs un ērģelnieks Jānis Kalniņš dzimis 1904. gada 3. novembrī Pērnāvā, komponista Alfrēda Kalniņa (1879-1951) ģimenē. Tēva vadībā viņš septiņu gadu vecumā sāk mācīties klavier spēli, bet 1920. gadā, iestājoties jaundibinātajā Latvijas konservatorijā un studējot vairākās speciālitātēs, pievienojas plašajam profesora Jāzepa Vītola (1863-1984) audzēkņu pulkam.

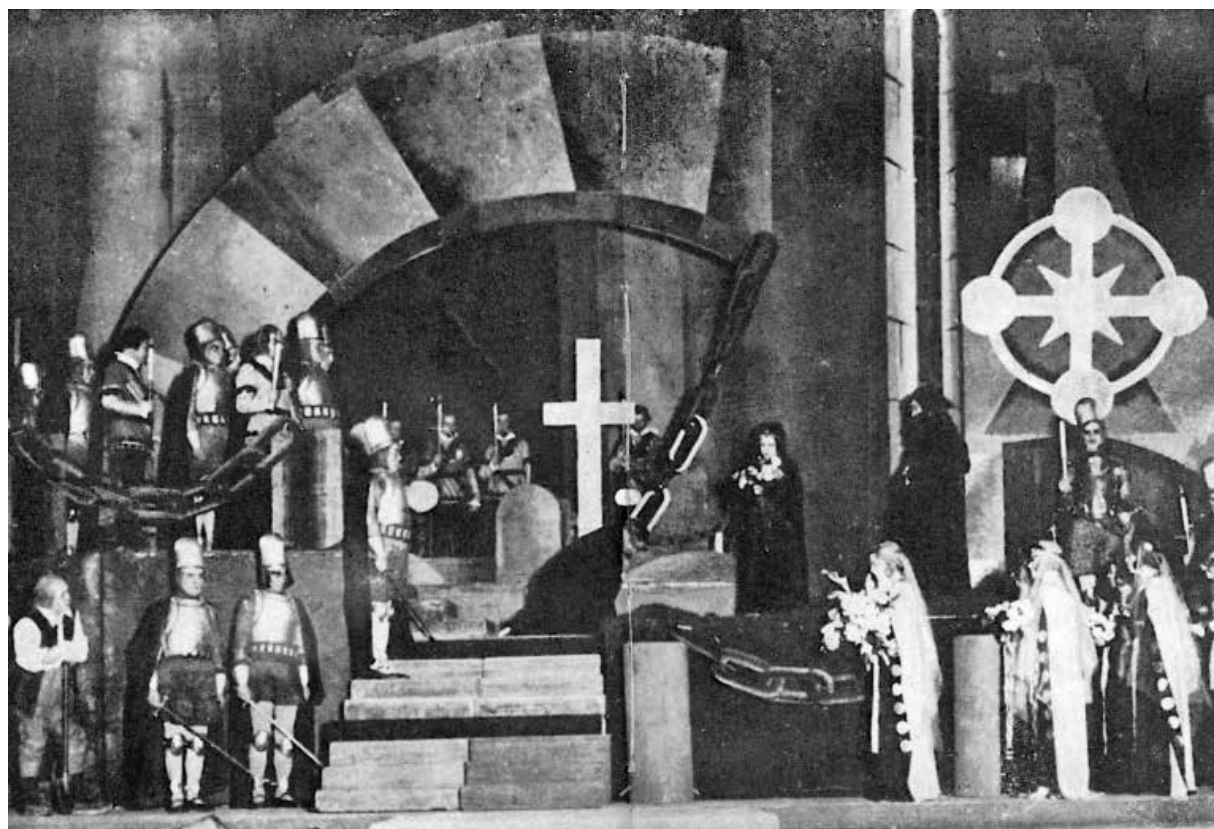
1923. gadā, būdams tikai deviņpadsmit gadus vecs, Jānis Kalniņš kļūst par Nacionālā teātra mūzikālās daļas vadītāju un diriģentu. Turpmāko desmit gadu laikā top mūzika apmēram piecdesmit lugām, tādējādi komponista pirmie radošie panākumi saistīti tieši ar skatuves mūzikas žanriem. Par pašu laimīgāko mūža posmu J. Kalniņš uzskatīja Latvijas Nacionālajā operā nostrādāto desmitgadi (1933-1944). Šajā laikā latviešu mūzikas pūralādi papildina J. Kalniņa trīs operas; tostarp pēc V. Šekspīra traģēdijas veidotā un tēvam veltītā opera “Hamlets” (1936).

1944. gadā Jānis Kalniņš dodas trimdā. Par viņa mājvietu kļūst Kanada. Komponists miris 2000. gada 23. novembrī Frederiktonā, Kanādā.

Operu “Hamlets” Jānis Kalniņš iesāk rakstīt 1934. gadā, pabeidz 1935. gadā Zalcburgā. Pirmizrādi pirmā latviešu opera, kuŗas pamatā pasaules klasiskās dramaturģijas šedevrs, uz Latvijas Nacionālās operas skatuves piedzīvo 1936. gadā, pie diriģenta pulks esot pašam komponistam. Režisors – Jānis Zariņš, viņš arī režisors otrajam iestudējumam 1943. gadā. Dekorators 1936. gadā – Herberts Likums, 1943. gada iestudējumam – Pēteris Rožlapa (par darbu saņēmis Kultūras fonda balvu). Titullomā abos iestudējumos – Mariss Vētra, Karalis – Ādolfs Kaktiņš, Karaliene 1936. gadā – Amanda Libertē-Rebane, 1943. – Alīda Vāne. Ofēlija – attiecīgi Lidija Blūmentāle un Marija Vintere, Horācijs Viktors Stots un Teodors Brilts.

2004. gadā opera “Hamlets” piedzīvo trešo iestudējumu Latvijā – Bauskas pilsdrupās. Hamleta lomā – Viesturs Jansons. Attēlā Krišjānis Norvelis un Pauls Berkolds operas brīvdabas izrādē

Skats no operas “Hamlets” pirmizrādes Latvijas Nacionālajā operā 1936. gadā

riem, skaņdarbi Dziesmu svētkiem, instrumentāldarbi iecienītiem māksliniekiem un draugiem, arī Ziemeļamerikas jaunākās paaudzes māksliniekiem. No Kanādā tapušajiem 240 skaņdarbiem, 124 komponēti tieši latviešiem.

Tā arī pirmo reizi es pats satiku Jāni Kalniņu – laipnu, sajūsmas un humora pilnu cilvēku. (Profesionālās attiecības varēja būt tikai Dziesmu svētkos vai īpašos koncertos: mums ir gandrīz 50 gadu starpība, un attālumš, kas mūs šķīra 1000 km.) Vispildgtāk atceros jubilejas koncertu 1984. gadā, kuŗā piedalījās arī visi Toronto koŗi. Latviešu Dziesmu svētku biedrība Kanādā bija pasūtīnājusi klavieru kvartetu tieši šim koncertam, un es biju pagodināts izpildīt pasaules pirmatskaņojumu “Omām” kopā ar vietējiem līdzīga gadagājuma Toronto puisiem, tostarp Arturu Jansonu un Pēteri Zariņu.

Nevar nepieminēt Jāņa Kalniņa izslavēto humoru. Pieņemšanā pēc koncerta viņam pasnie-

dza aploksnī. Pateicoties komponists sāka runāt par dzīvnīkiem un nobeidza, sakot: “Man patīk visādi dzīvnīki, visādi lopi, sevišķi envelopi.”

Pē 35 gadiem iznāca “sastapties” ar Jāņa Kalniņa 1945. gadā rakstīto vijolkoncertu, kas bija cietis kādā pagrabā gandrīz 60 gadus. Tai laikā Arturs Jansons bija uzdienējis par Toronto Latviešu koncertapvienības valdes priekšsēdi, es kalpoju XV Latviešu dziesmu un deju svētkiem. Nolēmām šo “jauno” koncertu ierakstīt, un izdevās Dziesmu svētkos atklāt *Canadian Amber CD*, kuŗā sakopoti arī Kanadas “dūžu” Tālivalža Ķeniņa un Imanta Ramiņa skaņdarbi.

Kanadas latvietis, Jāņa Kalniņa biografs Alfons Kalns komponistu raksturojis šādi: “Jānis Kalniņš dzima latvietis, bija kanadietis pēc izvēles, bet turpināja, arī pēc izvēles, būt dedzīgs latvietis.”

2001. gadā Jāņa un Hermīnes Kalniņu pelni tika pārbedīti Meža kapos Rīgā.

Mūzeja “Latvieši pasaulē” mēneša priekšmets jūlijā

Latvietības uzturēšana ārpus Latvijas

Latviešu sabiedrības izveidošana un uzturēšana ārpus Latvijas ir izvēle, kuŗai ir vajadzīgi līdzekļi: nauda, lai sagādātu vietu, kur tikties, iegādātos materiālus, tērpus, skatuves dekorācijas, lai segtu ceļa, sarīkojumu izdevumus. Vien reta kuŗa mūtnes zeme valstiskā līmenī ir bijusi gatava piedāvāt līdzekļus latviešu kopienām, kuŗas mīt viņu teritorijā. Latviešu organizācijas pasaulē pašas ir gaŗu gadiem uzturējušas sevi – biedri ir ziedojuši ne tikai naudu, bet arī savu brīvo laiku un darba spēku, lai varētu darboties kopā: mācīties latviešu valodā, pirkt vai uzbūvēt savus namus un baznīcas, uzturēt bibliotēkas, korus, sporta un

Kolektes kastīte, izmantota Džamaikapleinas (Jamaica Plain) Trīsvienības evaņģēliski luteriskajā latviešu draudzē Bostonā, ASV, domājams, sākot no 19. gadsimta beigām

Augusts Pušpurs izskaidro Monreālas latviešu centra finansiālo plānu, sniedzot pārskatu par plānotajiem izdevumiem un ienākumiem 1984. gaŗā

Daugavas Vanagu fonda Bradfordas nodaļas Vanadzū komiteja pie gadskārtējā loterijas galda 1958. gaŗā

grāmatu klubus, tautasdeju ansambļus un citus interešu pulciņus. Līdzekļu vākšanas akcijas ir bijušas dažādas: ja baznīcās pastāvēja kolektes trauka tradicionālā ceļošana dievkalpojuma laikā, tad latviešu namos ir bijušas populāras loterijas un citi asprātīgi līdzekļu vākšanas veidi. Latvijas valsts tikai salīdzinoši nesēn ir sākusi finansiāli atbalstīt diasporas latviešu sabiedrības aktivitātes. Ziedošanas kultūra latviešu kopienās ārpus Latvijas turpinās joprojām – mūzejs “Latvieši pasaulē” ir nevalsts organizācija, kuŗas darbība lielākoties notiek, pateicoties ārzemju latviešu ziedojumiem.

Mūzejs “Latvieši pasaulē” vāc un meklē priekšmetus, fotografijas un stāstus par latviešu organizāciju līdzekļu vākšanas akcijām ārpus Latvijas.

Kolektes kastīte izmantota, lai vāktu ziedojumus no draudzes dievkalpojumu laikā. Šodien dēvētā Džamaikapleinas Trīsvienības evaņģēliski luteriskā latviešu draudze ir vecākā draudze Bostonā, kuŗu Bostonas latviešu biedrības biedri ar Jēkabu Ziberģu priekšgalā dibināja kā Bostonas latviešu evaņģēliski luterisko Trīsvienības draudzi jau 1891. gaŗā. Kaut arī latviešu draudzes Bostonā ir bijušas (un vēl ir) vairākas un katrai no tām ir sava notikumiem bagāta pastāvēšanas un sadarbības vēsture, visām draudzēm ir bijis svarīgi vākt ziedojumus, lai varētu ar tiem apmaksāt draudzes izdevumus un iesaistīties labdarībā, piemēram, atbalstot bāreņus un trūcīgus nonākušos tautiešus Latvijā un ASV.

CITUR IZLASĪTS

“Pētniekiem būs ko rakt...”

Viesturs Sprūde *Latvijas Avīzē* apraksta interesantu un ļoti nozīmīgu atradumu Latvijas jaunāko laiku vēsturē. Proti, Latvijas Nacionālā archīva rīcībā nonākuši līdz šim nezināmi Latvijas PSR Valsts drošības komitejas (VDK) dokumenti, kas nejausi atrasti, veicot remontdarbus kādā ēkā Vidzemē. Unikālais atradums attiecas uz VDK Madonas rajona nodaļas darbību pārsvarā pagājušā gadsimta 40. – 70. gados. Latvijas Nacionālā archīva Izziņu un dokumentu izmantošanas nodaļas vecākā eksperta Ginta Zelmeņa ieskatā “būs ko pētīt, pētniekiem būs diezgan pamatīgi ko tajos rakt.”

Biezāqs dokumentu mapes ir ļoti labā stāvoklī. Visi teksti ir krievu valodā. Pārsvarā tie ir operatīvie materiāli, ziņojumi, nopratināšanas protokoli. Lielākoties ir runa par jauniem, unikāliem, pētniekiem nezināmiem materiāliem, kaut daļa materiāla ir izziņas no jau zināmām VDK krimināllietām. Daļa dokumentu izpildīti rokrakstā, daļa drukāti uz rakstāmmašīnas. Kā vēsta uzraksts uz vienas no mapēm, tajā apkopoti materiāli par “biju-

Latvijas Nacionālā archīva eksperts Gints Zelmenis ar čekas materiāliem // Foto: LA

šajiem nacionālās pagrīdes dalībniekiem, tiesātiem par īpaši bīstamiem noziegumiem, kas atgriezušies no ieslodzījuma vietām un specnometinājuma”, tā-

tad par politiski represētām un “politiski neuzticamām” personām. Otrajā mapē ir 60. gaŗu otrās puses un 70. gaŗu sākuma atskaites un izziņas par “operatīvo stāvokli” attiecīgajās Madonas rajona ciemu padomēs. Trešās mapes saturs veidots chaotiski, jo tajā, iespējams jau 1990. gaŗā, salikti dažādu laiku dažādas ievirzes dokumenti. Atmosferai laikam pa vidu bez redzama iemesla salikti arī 40. gaŗu beigu materiāli par nacionālajiem partizāniem. Tā kā dokumenti nākuši no Madonas čekas, galvenokārt tie vēsta par personām un notikumiem Vidzemē.

Gints Zelmenis stāsta: “Mapes parāda, kā šajā laikā notika VDK ikdienas darbs. Tur siki un smalki uzrādīts, ka tādā un tādā ciema padomē dzīvo tik un tik agrāk par pretpadomju noziegumiem tiesāti, tik un tik izsūtīti, tik un tik uztur sakarus ar ārzemēm. Minēts, ka daļa šo cilvēku uzvedas “pareizi”, bet cits lamājais padomju varu, slavējis dzīvi “buržuāziskajā Latvijā”, ka dažs jau izsaukts uz “profilaktiskām sarunām”. Vienā no 1969. gaŗa izziņām atzīmēts, ka Saikavā kāds

1910. gaŗā dzimis Jānis Melngailis Oto dēls “bijušais aizsargs un teroristiskās Kureļa grupas biedrs, pielāvis neveselīgus izteikumus apkārtējo klātbūtnē, izplatījis baumas par drīzu varas maiņu”. Kāds Sarkanābols “bijušais bandīts”, tas ir, nacionālais partizāns, “noskaņots ļoti agresīvi”.

Par dokumentu autentiskumu šaubu nav. Lietu numuri sakrīt ar archīva rīcībā esošajos VDK dokumentu uzskaites žurnālos atrodamajiem. Numuri, nosaukumi, struktūrvienības, vārdi, paraksti, atsaucis uz krimināllietām sakrīt. Šie dokumenti pilnībā ietilpst VDK sistēmā.”

Konstatēts, ka atradums nācis no mājas, kuŗā agrāk dzīvojis kāds VDK darbinieks, bet kas jau labu laiku pieder citam īpašniekam. Cilvēks, kuŗš nevēlējies publicēt savu vārdu un precīzu atraduma vietu, mapes atradis slēptuvē aiz starpsienas. Visticamāk, dokumenti slēpti 1990./1991. gaŗā. Tie attiecas uz ideoloģisko diversiju apkārošanai domātās VDK 5. daļas darbību. Saskaņā ar 1990. gaŗa beigās izdoto PSRS VDK priekšsēža Vla-

dimira Krjučkova pavēli tie bija jāiznīcina. Kāda iemesla dēļ attiecīgais čekists to nav izdarījis, pateikt vairs nevar. Taču ar Vidzemes atradumu apstiprinājies VDK darbības pētnieku agrāk tīri teorētiski minētais un bijušo čekistu izteikumos balstītais pieņēmums, ka, nespējot tikt galā ar iznīcināmo dokumentu apjomu uz vietas, 1990. gaŗa nogalē priekšniecība ļāvusi čekistiem tos ņemt uz mājām un dedzināt tur. Jau agrāk tika izteikts pieļāvums, ka ne visi to izdarījuši. Tagad šī versija apstiprinājusies.

Nacionālais archīvs ir ļoti pateicīgs tam cilvēkam, kas atdevis šos dokumentus. Zelmenis par ļoti ticamu uzskata iespēju, ka kaut kur Latvijā varētu būt vēl šādas VDK dokumentu slēptuves. Pēc to apstrādes un digitalizācijas dokumenti būs pieejami pētniekiem saskaņā ar archīva noteikto kārtību. Zelmeņa ieskatā, digitalizācijai vajadzētu būt vienam no pirmajiem uzdevumiem. Jo īpaši 40. gaŗu beigās tapušie teksti, kas drukāti caur koptapīru, pēc 60 gadiem sākuši dzist un vietām jau salasāmi tikai ar piepūli.

Ar jaunās paaudzes acīm

Mag. hist. AGNIJA LESNIČENOKA

Personu fondu un ārvalstu dokumentu nodaļas darbs Latvijas Valsts archīvā

Arī Latvijas Nacionālajam archīvam šis Covid-19 epidēmijas un ārkārtas situācijas laiks Latvijā un pasaulē bijis neparasts, kad nācies pielāgoties jaunajiem apstākļiem, taču kā aktīvs zobrātu mehānisms tas nav apstājies un turpinājis savu darbu, tostarp Latvijas Valsts archīva Personu fondu un ārvalstu dokumentu nodaļā. Uz Latvijas Nacionālā archīva un trimdas archīvu popularizācijas fona šī nodaļa liekas kā nemanāma šūniņa, jo sabiedrībā Latvijas Nacionālo archīvu vai tās struktūrvienību Latvijas Valsts archīvu lielākoties uztveram kā vienu fundamentālu veselumu, kas pieņem, glabā un popularizē dokumentus, taču kā jau katrs mehānisms, arī archīvs sastāv no sīkākām vienībām jeb struktūrvienībām un nodaļām, un, ja runa ir par trimdas archīviem, tad bieži šī aina, kur tad tieši nonāk šie archīvi un kas ar tiem strādā, ir nepilnīga. Šī ir iespēja tuvāk iepazīties ar nodaļu, kas saņem un rūpīgi *apčūbina* jūsu sūtītos archīvus.

Pirms pati pievienojos nodaļas darbam un ciešai saskarei ar trimdas dokumentiem, dziļāka izpratne par trimdas latviešu sabiedrību galvenokārt saistījās ar studentu korporāciju Daugavietē, kurai piederu, jo tāpat kā daudzas citas studentu un studentu korporācijas, arī Daugavietē pēc masveida latviešu izceļošanas Latvijas otrreizējās okupācijas dēļ 1944. gadā tika atjaunota trimdas apstākļos. Māsām uzturot saites ar ārpus Latvijas daugavietēm un mūsu vēstures apskatos neaizmirstot par viņu likteņgaitām pēc Otrā pasaules kara, trimdas posms kļuva daļa no mūsu organizācijas šodienas identitātes. Arī pats Latvijas Valsts archīvs vienmēr bijis biežs apciemojuma mērķis vairāku gadu garumā studiju laikā LU Vēstures un filozofijas fakultātē, bet to, cik bagāts ir šis archīvs, aptvēru tikai, kad no mūzeju vides pārgāju strādāt uz archīvu, izvēloties tieši ar trimdu saistītu darbu. Biju aizrauta, cik liels darbs ir paveikts archīvā šo gandrīz 20 gadu laikā, vācot, pieņemot un kārtojot trimdas materiālus, cik liels un vēl līdz galam pētnieku neapgūts ir šis trimdas dokumentārais mantojums, lai bagātinātu historiografiju ar fundamentāliem pētījumiem par kultūrvēsturiskajiem un politiskajiem procesiem trimdas latviešu sabiedrībā, tādējādi liekot daudz vairāk apzināties, cik bagāta un daudzpusīga bijusi trimdinieku sabiedriskā, kultūras dzīve, kā arī, nenovērtējamais pie nesums Latvijas neatkarības atgūšanā.

Latvijas Valsts archīvs ar trimdas archīvu vākšanu, kārtošānu, glabāšanu un popularizēšanu nodarbojas kopš 1993. gada, kad tika saņemti pirmie trimdas dokumenti. 1996. gadā sekoja nākamais solis, kad kopā ar bibliotēkām un mūzejiem Latvijā tika organizēta konference un izstāde "Trimdas archīvi atgriežas". Uz konferences laiku tika izdots uzziņu krājums ar tādu pašu nosaukumu, kurā tika apkopotas ziņas par trimdas archīviem Latvijā vairākos desmitos bibliotēku, mūzejos un archī-

vos. Visu šo gadu laikā Latvijas Valsts archīvs arī veiksmīgi sadarbojies ar vairākām ārzemju latviešu organizācijām, kas palīdzējušas veicināt dokumentu nokļūšanu Latvijā, kā, piemēram, Amerikas latviešu apvienību, Pasaules brīvo latviešu apvienību, Daugavas Vanagu organizāciju u.c. Sadarbojoties ar PBLA, no 2004. gada 30. septembra līdz 2. oktobrim Rīgas Latviešu biedrības namā notika PBLA Kultūras fonda un Latvijas Valsts archīva rīkotā konference "Trimda, kultūra, nacionālā identitāte", kas ir līdz šim vērienīgākā trimdas jautājumiem veltītā konference ar mērķi izvērtēt trimdas kultūras nozīmi latviskās identitātes saglabāšanā.

Liela un nozīmīga loma nodaļas, iepriekš sauktas par Personu fondu un trimdas dokumentu daļu, darbības vēsturē ir bijusi tieši tās bijušajam vadītājam Mārim Brancim. Pateicoties viņa uzņēmībai un enerģijai no iznīcības paglābta daļa trimdas dokumentārā mantojuma. To apliecina arī 2001. gadā Ministru kabineta Atzinības raksts Mārim Brancim par ieguldījumu Latvijas un latviešu trimdas vēstures saglabāšanā. Viņš bija arī viens no galvenajiem konference "Trimda, kultūra, nacionālā identitāte" organizētājiem, kā arī vairāku gadu garumā un pat līdz šai dienai veic nemitīgu

trimdas archīvu popularizēšanu plašsaziņas līdzekļos, arī laikrakstos *Laiks* un *Brīvā Latvija*.

Vērienīgs darbs tika izdarīts arī 1997. gada vasarā, kad Latvijas Valsts archīvs nosūtīja komandējumu uz Kalamazū ASV archīva ekspertu Gunti Švitiņu, lai apzinātu un komplektētu latviešu kultūras darbinieku dokumentus un archīvus, kas tobrīd atradās Latviešu studiju centra bibliotēkā. Rezultātā izveidots apjomīgs fonds Nr. 2123 "Latviešu studiju centra archīvs". Nozīmīgā komandējuma laikā apzināti arī citi vērtīgi archīvi un nodibināti draudzīgi kontakti ar vietējiem sabiedriski aktīviem latviešiem. Nodaļa vairāku gadu garumā aktīvi iesaistījies arī Amerikas latviešu apvienības rīkotajā projektā "Sveika, Latvija", kas ir izglītojošu programma Amerikas, Kanadas un Austrālijas jauniešiem, lai divu nedēļu laikā Latvijā iepazītos ar latviešu kultūru, tradīcijām un dotu ierosmi latviskuma saglabāšanā. Jaunieši archīvā tiek iepazīstināti ar dokumentu krājumu un to specifiku, ļaujot viņiem ielūkoties dokumentos, kas nākuši no viņu valstīm, kā arī dodot iespējas meklēt informāciju par saviem radiniekiem. Ļoti ceram, ka pašreizējai situācijai pasaulē nostabilizējoties, arī turpmāk nākotnē varēsim pie sevis uzņemt jauniešus.

Personu fondu un ārvalstu dokumentu nodaļas jaunā paaudze – no labās: vēsturniece Sabīne Vitola, mākslas vēsturniece Kristīne Mateja, vēsturniece Agnija Lesničenoka // Foto: Everita Tamme

Ar diplomātisko pastu tikko atvests "Baltiešu aicinājums Apvienotajām Nācijām" archīvs, 2019. gads // Foto: Everita Tamme

LNA Latvijas Valsts archīva ēka. Joprojām aicinām sūtīt trimdas dokumentus. Personu fondu un ārvalstu dokumentu nodaļa, Latvijas Valsts archīvs, Bezdelīgu iela 1a, Rīga, Latvija LV-1048

Šobrīd Personu fondu un ārvalstu dokumentu nodaļu vada Inese Kalniņa. Viņa atminas, ka pirmais darbs, atnākot strādāt uz Latvijas valsts archīvu 2006. gada janvārī, bija darbs pie fonda Nr. 2416 "Latviešu leģionāru personu dokumenti /Daugavas Vanagu kolekcija (Lielbritānija)", savukārt jau nopietna dokumentu aprakstīšanas un iedziļināšanās trimdas vēsturē sākās ar fondu Nr. 2071 "Silkvalns Eduards (dz. 1937), pedagogs, rakstnieks (Austrālija)". Tolaik kā galvenā archīviste Inese nostrādāja līdz 2009. gada janvāra beigām, kad ilggadējais nodaļas priekšnieks Māris Brancis devās pensijā. Inesei tika uzticēts pārņemt nodaļas darbu, divus gadus strādājot par nodaļas vadītāja vietnieci, līdz 2011. gada janvārī, apvienojot visus valsts archīvus Latvijas Nacionālajā archīvā, tika izveidota nodaļa ar jaunu nosaukumu "Personu fondu un ārvalstu dokumentu nodaļa", un Inese kļuva par tās vadītāju.

Šobrīd nodaļa ar tajā ietilpstošo "astotnieku" – Inesi Kalniņu, Aināru Mazvērsīti, Mārtiņu Marsonu, Sabīni Vitolu, Kristīni Mateju, Everitu Tammi, Gunti Švitiņu un mani – aktīvi darbojas pie vairākām iecerēm. Notiek raita latviešu bēgļu kartotēkas digitalizācija, lai

tā tuvākā nākotnē būtu pieejama ikvienam arī attālināti. Kartotēku izveidoja Vācijas Latviešu centrālā padome un Latvijas Sarkanais Krusts Vācijā no 1945. gada līdz 1950. gadam, uzskaitot ap 130 tūkstošus personu. Šobrīd notiek arī izstādes "Baltijas brīvības un mieru kuģis" gatavošana, kas pavisam drīz Latvijas Nacionālā archīva galvenās ēkas skatlogos Vecrīgā Šķūņu ielā 11 atspoguļos 1985. gada jūlija notikumus, kad tautieši trīs dienu garā braucienā no Stokholmas apbraukāja Baltijas jūras ziemeļu daļu tuvu Lietuvas, Latvijas un Igaunijas krastiem. Braucieni rīkoja trimdas latviešu, lietuviešu un igauņu jaunatne, lai veicinātu mieru un brīvību Baltijas jūras abos krastos. Notiek arī kārtējās virtuālās izstādes "Latvieši Lielbritānijā" gatavošana, tā rudenī būs redzama Latvijas Nacionālā archīva mājas lapā www.arhivi.gov.lv, kur iespējams aplūkot arī iepriekšējo gadu virtuālās izstādes, kā, piemēram, – "VEF 100", "Māris Bišofs. Idejas", "Baltijas valstu bēgļu nometnes Vācijā. 1944 – 1951" un daudzas citas. Savukārt kā viens no pēdējiem lielākajiem un ievērojamākajiem archīva ieguvumiem minams ietekmīgās Baltijas valstu trimdas organizācijas "Baltiešu aicinājums Apvienotajām Nācijām" (BATUN) archīvu nonākšana Latvijas Valsts archīvā 2019. gada vasarā. Organizācija tika nodibināta 1966. gadā ar mērķi atgūt okupēto Baltijas valstu neatkarību un panākt to dalību ANO. BATUN savas darbības laikā aktīvi rīkoja dažādas demonstrācijas un informēja ANO par stāvokli okupētajās Baltijas valstīs un jautājumiem, kas skar šo valsti un iedzīvotāju tiesības. Pirms tam BATUN archīvs glabājās Ņujorkā, kur par to gadāja latviešu kopiena. Šobrīd notiek kārtēšanas darbs, lai tā saturs archīva lasītavā drīzumā būtu pieejams ikvienam pētniekam un interesentam.

IESAKĀM APMEKLĒT!

Vaska fonds un Mazā Mežotnes pils aicina uz koncertu

9. augustā Mazajā Mežotnes pili jau devīto reizi norisināsies nozīmīgākais Pēteru Vaska fonda koncerts "Pēteris Vasks ielūdz. Vasara. Mežotne". Koncerta sākums – plkst.19.

Koncertā, kurā piedalīsies vijolniece **Magdalēna Geka** un pianists **Georgs Kjurdians**, jau tradicionāli tiks pirmatskaņoti Pēteru Vaska fonda pasūtītie jaunā darbi, šoreiz latviešu komponistes **Santas Bušs opuss** un **Platona Buravicka skaņdarbs** "Darba instrumenta restaurācija". Programmā iekļauta arī Jāzepa Vītola "Romance re minorā op.15", Tālvilza Ķeniņa "Otrā sonāte vijolei un klavierēm (1978-1979)", Maijas Einfeldes "Otrā sonāte vijolei un klavierēm (1985)" un Jāņa Ķepiņa "Dienviņu skices".

Koncertu rīko Pēteru Vaska fonds sadarbībā ar Mazo Mežotnes pili, un visi ieņēmumi no koncerta biļetēm tiks novirzīti pasūtītājuma darbu tapšanai latviešu komponistiem, lai veicinātu mūsdienu latviešu kamerūzikas attīstību.

Vijolniece Magdalēna Geka plaši koncertē visā Eiropā gan kā soliste, gan kā kamerūziķe, uzstājoties Vigmora zālē Londonā, Parīzes Filharmonijā, Herkules zālē Minchenē... Latvijas publikai viņas vārds ir pazīstams kopš spožās debijas ar Latvijas Nacionālo simfonisko orķestri 2014. gada

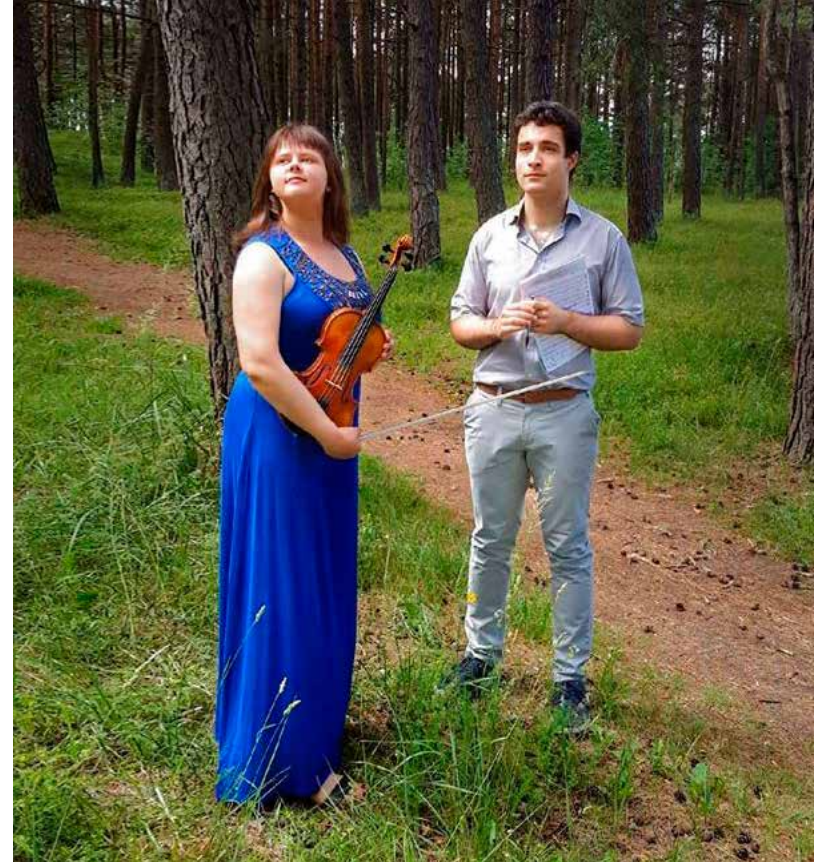

Mazā Mežotnes pils

rudenī, kam sekoja nominācija Lielajai Mūzikas balvai. Magdalēna ir daudzu starptautisku konkursu laureāte un kā soliste atskaņojusi teju visu nozīmīgāko vijolmūzikas repertuāru ar dažādiem orķestriem Francijā, Vācijā, Ukrainā. 2015. gadā viņa nodibināja klavieru trio *Sōra*, kurā sastāvā ar lieliem panākumiem ir piedalījusies Eiropas nozīmīgākajos kamerūzikas festivālos: Verbje festivālā Šveicē, Kuhmo kamerūzikas festivālā Somijā. 2013. gadā viņa dibinājusi festivālu "Jaunie Latvijas kamerūziķi – Saulkrastiem", bet 2015.gadā – "Ventspils kamerūzikas dienas" ar mērķi dot iespēju ārzemēs studējošajiem jauniešiem latviešu mūziķiem uzstāties augsta līmeņa koncertos Latvijā.

Magdalēna Geka ieguvusi maģistra gradu Parīzes Nacionālajā augstākajā mūzikas un dejas konservatorijā (CNSMDP) vijoles un kameransambļa speciālītātē, kur šobrīd turpina studijas "Mākslinieka diploma" programmā (*Artist Diploma*). Spēlējusi *Kremerata Baltica* un Francijas Radio Filharmoniskajā orķestrī. Īpaši nozīmīgi viņai ir spēlēt mūsdienu komponistu mūziku – Magdalēna pirmatskaņojusi ap trīsdesmit jaunā darbu, cieši sadarbojoties ar jauniešiem komponistiem Platonu Buravicki, Santu Bušu, Asiju Ahmetzanovu un Gabrieli Sivaku (Argentīna).

Georgs Kjurdians (1994) 2012. gadā absolvējis Emila Dārziņa mūzikas vidusskolu, kur apguva ne tikai klavieres, bet arī kompo-

Magdalēna Geka un Georgs Kjurdians

zīciju (P. Vaska klase). 2016. gada vasarā absolvējis Roberta Šumaņa Mūzikas augstskolu Diseldorfā pie Barbaras Ščepaņskas, 2019. gada vasarā ieguvis maģistra gradu Folkvanga mākslas universitātē (Esene) pie Hisako Kavamuras, kopš 2019. gada oktobra studē Minsteres mūzikas augstskolā pie Arnulfa fon Arnima. Georgs ir vairāku nacionālo un starptautisko konkursu laureāts: 3. vieta Sergeja Rachmaņinova starptautiskais jauno pianistu konkurss Frankfurtē (2013), *Werner Richard – Dr. Carl Dörken Stiftung* (2013), saņēmis stipendiju jauniešiem solistiem 2014 Gen Re (2013), *International Bachelor Piano Award* (2016, 1. vieta). 2014. gada jūlijā viņš ieguva trešo prēmiju, kā arī publikas balvu 19. Starptautiskajā Jochana Sebastiana Bacha konkursā Leipcigā. Georgs ir piedalījies meistarklasēs pie Michaila Voskresenska, *Hui-Ying Liu-Tawaststjerna*, Žaka Ruvjē, Jana Vajna, Klausu Hellviga, Dmitrija Baškirova u.c.

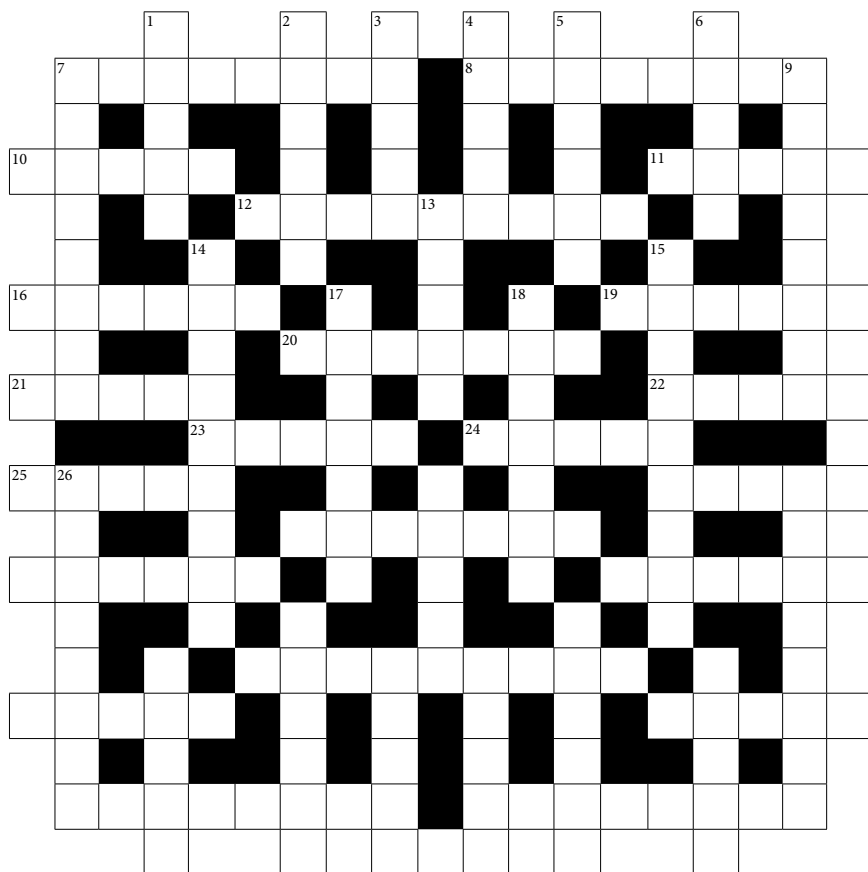
Georgs ļoti aktīvi koncertē, viņš ir spēlējis *Gewandhaus zu Leipzig (Mendelssohn-Saal un der Große Saal)*, *Robert-Schumann-Saal* (Diseldorfā), *Mercatorhalle* (Disburgā), *Glocke* (Brēmene) u. c. Viņam ir vairāki ieraksti, tostarp Latvijas Radio 3. programmā *Klasika* (2009, 2015), WDR 3 radio (2012, 2013), MDR *Figaro* (2014). Ir uzstājies ar Kurpfalijas kamerorķestri (diriģents Adriels Kims), Vidusvācijas kamerorķestri, *Capella Istropolitana*, Ļvivas Filharmonijas orķestri (diriģents Tarass Krisa), Minsteres Simfonisko orķestri (diriģents Golo Bergs) u.c.

Būdam liels jaunās mūzikas piekritējs, Georgs Kjurdians 2015. gada festivālā *Dominante* Rīgas Pēterbaznīcā pirmatskaņoja Lindas Leimanes klavierdarbu *Refractions* (tas bija šā darba pasaules pirmatskaņojums).

Biļetes uz koncertu var iegādāties "Biļešu Paradīzes" tīklā.

Sastādījis KĀRLIS PĒTERSONS

KRUSTVĀRDU MĪKLA

mos. 5. Latviešu folklorists, rakstnieks (1835-1923). 6. Liels ūdens dzīvnieks. 7. Amatpersonas, kas izskata lietas tiesā. 9. Pusedzīme. 13. Pilsēta Francijas rietumos. 14. Pilsēta Kazachstānas austrumos. 15. Katolu dievnama sargs. 17. Novada centrs Pierīgā. 18. Noturīgs, nemainīgs. 26. Nepaklausīgs. 27. Pilsēta Lietuvas ziemeļaustrumos. 29. Sporta veids. 33. Smalka nianse. 34. Karpu dzimtas zivs. 35. Šveices galvaspilsēta. 37. Juntu slīpņu salaīdumu vietas. 38. Ūntums. 39. Saules sistēmas planēta.

Krustvārdu mīklas

(Nr. 25) atrisinājums

Līmeniski. 3. Saragosa.

5. Pienenes. 9. Pastaigas. 10. Retorte. 11. Aptieka. 14. Kāpnes. 16. Viesis. 17. Tarantuli. 18. Statuss. 20. Amforas. 24. Riogrande. 26. Skanis. 27. Sātīgs. 28. Aslapes. 30. Lesings. 31. Arkebūzas. 32. Saskaļas. 33. Pakausis.

Stateniski. 1. Kopija. 2. Nereta. Separāts. 4. Rūsgans. 6. Nirnberga. 7. Spermījs. 8. Isliena. 12. Periskops. 13. Kaucminde. 15. Stators. 16. Vijoles. 19. Turnepsis. 21. Vekselis. 22. Artavas. 23. Neгаusis. 25. Strazds. 28. Angola. 29. Sveikt.

Līmeniski. 7. Amerikas tropu mežos dzīvojoši putni. 8. Sakausējums, kurā sastāvā viena no sastāvdaļām ir dzīvudrabs. 10. Apdzīvota vieta Kuldīgas novadā. 11. Lāses. 12. Sanitāri pasākumi lipīgu slimību izplatīšanās novēršanai. 16. Folkloras sacerējumi. 19. Pilsēta Šveices austrumos. 20. Aukstās ieroci. 21. Ierīce nelielu smagumu mēšanai. 22. Noteikta maksa. 23. Garšīgs. 24. Dekorātīvs krustziežu dzim-

tas lakstaugs. 25. Valstu apvienība. 28. Nevajadzīga. 30. Vīrieša vārds (*jūnijā*). 31. Piespiedu izsūtījums no dzimtenes. 32. Turcijas galvaspilsēta. 36. Pārdošas. 40. Dzīvībai bīstamas vielas. 41. Bībeles tēls. 42. Apdzīvota vieta Jaunjelgavas novadā. 43. Ierīce.

Stateniski. 1. Elektriskās strāvas avota pozitīvais pols. 2. Vokāli skaņdarbi. 3. Elpošanas ceļu slimība. 4. Iepriekš savērt un iesaiņot precī noteiktos daudz-

Uz salas Daugavā pie Kokneses top Likteņdārzs – gaišas atceres vieta, kur svinēt latviešu tautas izturību un spēku. Tas ir arī Tavas ģimenes un dzimtas Likteņdārzs, veltīts visiem latviešiem, kas 20. gadsimtā gājuši bojā vai cietuši svešu varu dēļ. Likteņdārzs top kopdarbībā un par ziedojumiem, tā atbalstītāju skaits jau pārsniedz 500 tūkstošus. Mūsu nākamais lielais kopdarbs – uzcelt Saieta namu! **Palīdz! Ziedo!**

Nodibinājums "Kokneses fonds"

Adrese: Lāčplēša iela 75B, Rīga, LV-1011, Latvija
info@koknesesfonds.lv

Ziedojumiem EUR:

AS "Citadele banka"

Konts: LV94PARX0015211160001

SWIFT: PARXLV22

Starptautiskajiem ziedojumiem USD:

USA CITIBANK, N.A., NEW YORK

Konts: 36392149

SWIFT/BIC: CITIUS33

Vairāk informācijas
www.liktendarzs.lv

LIGITA KOVTUNA

Zviedrijas latviešu senioru rosības

Laikā, kad negantais koronavīruss "uzlicis smagu vāku" tautiešu, īpaši vecākās paaudzes rosībām, latviešu senioru biedrība Stokholmā ne tikai turpina rosīties, bet pat izdevusi savu "Avizīti". Tās ievadvārdos biedrības priekšsēde Diāna Krūmiņš *Engstedt* raksta: "Pietrūkst mūsu sanāksmes, un tā kā mēs piedēram tā saucamajai riska grupai, mums ir jāpaciešas un jānogaida līdz medicīnas ekspertu ziņos, ka varam atkal lietot sabiedriskos satiksmes līdzekļus, apmeklēt restorānus, iet uz operu, filmām un teātriem. Lai laiks būtu mazliet īsāks, esam izveidojuši šo avizīti, kur ir gan veci, gan jauni raksti par dažādiem tematiem. Agrāk, kad bija divas latviešu senioru biedrības, katra izdeva savu avīzi – "Sveiciens" un "Rudens Roze". Pirms astoņiem gadiem abas apvienojās, un mūsu tagadējās biedrības avīzi saucim vienkārši par "Avizīti". Ja biedriem tā liksies interesanta, savu "izdevniecību" turpināsim." Pirmajā numurā lasām, piemēram, Māras Celmiņas, Latvijas Ministru prezidenta Krišjāņa Kariņa mātes, sveicienu no Kaltenes, Latvijā. Māra raksta: "Jūs esat tā jaukāka, interesantāka un inteliģentāka sabiedrība! Vēl atceros vareno braucienus uz Valdstenu šovasar..." Māra līdz ar Diānu Krūmiņu *Engstedt*, Viktoriju Apenīti, Edī Svarāns,

Astrīdi *Kreinbom*, Mudīti *Hoogland* Krastu, Gunu Ģērmani, Dzintru Straubergs, Sarmīti Andersoni un Viju Valters arī darbojas biedrības valdē. Jaukās un rosīgās dāmas (skatiet attēlā). Bet rakstos izlasāms gan par tikšanās ar prof. Viktoru Hausmani sarīkojumā Latvijas vēstniecībā Stokholmā, pieminot Mārtiņu Zivertu, kurš Zviedrijā pavadījis pusī sava mūža, un te tapušas daudzas viņa lugas. Vēl lasām Vijas Valters atmiņas par viņas slaveno vectēvu Zeltmati (istajā vārdā – Ernests Kārklīšs) – rakstnieku un izcilo teātra pedagogu (atminēsimies Zeltmata un

Jēkaba Dubura Latviešu drāmatiskos kursus 20. gs. sākumā Rīgā!). Te arī izzinoši raksti gan par Stokholmas Ekonomisko augstskolu Rīgā, gan par Koknesi, gan Pēterbāznicas gaili, gan par to, ka *Botkyrkas* baznīcas lielais zvans nāk no Rīgas...

Tiešām apbrīnas cienīga un parauga vērtā darbošanās, spītējot šā laika drāmatiskajiem apstākļiem. Lai tā mūs visus iedvesmo, un lai veicas brīnišķīgajam Zviedrijas latviešu dāmām!

Šī publikācija sagatavota ar Mediju atbalsta fonda finansiālu atbalstu no Latvijas valsts budžeta līdzekļiem. Par publikācijas saturu atbild biedrība "Laiks-BL"

MAF
Mediju atbalsta fonds

Fonds "Namejs" aicina ikvienu dot savu ieguldījumu, lai varam atbalstīt veterānus, karavīrus un viņu ģimenes!

ATCERIES SAVĒJOS!

Valsts aizsardzības un patriotisma fonds "Namejs"
Reģ. nr. 40008240249
Konta nr. SWED bankā
LV45HABA0551040447334

Pievienosimies arī mēs!

Skatiet arī sociālajos tīklos:
www.facebook.com/FondsNamejs

MATISS KUKAINIS

ADVOKĀTS AR TIESĪBĀM
ASV UN LATVIJĀ.

- Mantošana.
- Īpašuma pirkšana un pārdošana.
- Meža apsaimniekošana un pārdošana.

Vaļņu iela 3, Rīga, LV-1050
matiss@sk-legal.com
+371 28390346

PĀRDOD

Par cenu var runāt. Liels īpašums Latvijā, Rīgā ar 2 mājām, šķūni, garāžu. Paredzēts cilvēkiem, kuri mīl un sargā savu privātumu, mieru, tīru un skaistu dabu. Mājas un dārzs pilnībā norobežoti no svešām acīm. 2 stāvu dzīvojamā māja 320 m² (2 kamīni, balkons 20 m², terase 50 m², daļēji siltās grīdas). 2 stāvu viesu māja/pirts 160 m² (neliels balkons, siltās grīdas, pirts + aka, pelēkā apdare), garāža, šķūnis ar nelielu pagrabu un dārza terase ar jumtu un sildāmlampām. 3300 m² zeme, pagalmā ir vieta 4 - 6 mašīnām, skaisti iekopts dārzs, priežu audze. Divas spices. Cietā kurināmā (granulu) katls. Līdz Garkalnes/jaunciema mežam 10 m, līdz Ķīsezera peldvietai 200 m. 10 min brauciens līdz jūrai – Kalngale. Klusa vieta, ar iespējām turēt suņus – īpašumā ir 2 lielas suņu būdas. Labiekārtots, apgaismots dārzs. Faktiski tā ir lauku viensēta Rīgā – šobrīd jau reti atrodama lieta - skaistā ainavā, svaiģā gaisā, prom no Rīgas centra burzmas un piesārņojuma, privātā vietā. Līdz centram 20-30 min. brauciens. Pabeigta nosiltināta, nokrāsota fasāde (ir procesā) iekļauta cenā. Var tikt pārdots mēbelēts. Sīkāka informācija e-pastā : dizliepas@gmail.com. Cena 380 000 EUR. Par cenu var runāt. Tālr. +371 29909222.

Laikraksts

BRĪVĀ LATVIJA

JOPROJĀM INFORMĒ, IZGLĪTO, IZKLAIDĒ

Pasūtīniet digitālo laikrakstu ŠEIT:

www.brivalatvija.lv/abone-interneta

vai maksājiet bankā SIA VESTA-LK kontā:

**AS SEB banka, kods UNLALV2X,
Konta nr.: LV80UNLA0050016243516**

ar piezīmi "BL abon" un norādot vārdu, uzvārdu, e-pastu un mājas adresi

Ik nedēļu izlasīsiet Jums svarīgu informāciju labā latviešu valodā.

Abonementa maksa:

- par 12 mēn. (48 nr.) EUR 55 (550 SEK)
- par 6 mēn. EUR 30 (300 SEK)
- 1 nedēļu EUR 2 (20 SEK)

Par reklāmu un sludinājumiem sazinieties ar redakciju Rīgā, Ģertrūdes ielā 27, LV-1011, e-pasts: redakcija@brivalatvija.lv, tālr.: +371 67326761 vai +371 29439423

Jaunākā informācija sociālajos tīklos:
www.facebook.com/@brivalatvija
[www.twitter.com @briva_latvija](https://www.twitter.com/@briva_latvija)

Mājaslapa: www.brivalatvija.lv

Brīvā Latvija

reklāmas cenas Latvijā

Cena – 1,15 eiro
par cm² ierāmējumā
Atlaides par reklāmas
publicēšanas biežumu:

- Atkārtotot vienu un to pašu reklāmu 2 reizes, paredzēta atlaide 10 % apmērā no parastās cenas.
- Atkārtotot vienu un to pašu reklāmu 3 reizes, – 15 % no parastās cenas.
- Atkārtotot vienu un to pašu reklāmu 4 reizes un vairāk, – 20 % no parastās cenas.
- PRIVĀTSLUDINĀJUMIEM: 0,60 eiro par 1 cm² ierāmējumā.
- SĒRU SLUDINĀJUMS: **NB! 60 eiro**

Pasta adrese:

Ģertrūdes iela 27

Rīga, LV - 1011

Tālrunis + 371 67326761

Tālrunis +371 67326784

Darba laiks:

Pirmdien – 9-17

Otrdien – 9-17

Piektdien – 9-13

BRĪVĀ LATVIJA

Latvijas reģ. nr. 1144.
Rietumeiropas latviešu laikraksts,
iznāk sestdienās, 48 reizes gadā.

Redaktore: Ligita Kovtuna
Brīvā Latvija redakcija:
Ģertrūdes iela 27, Rīga, LV-1011
(Darba laiks P.O: 9-17, Pk.: 9-13)
Tālr. (redakcijā) +371 67326761, +371 29439423,
Tālrunis: +371 67326784.
e-pasts: redakcija@brivalatvija.lv

ABONEMENTA MAKSA:

Brīvās Latvijas digitālo versiju
varat pasūtīt tāpat kā līdz šim.

- par 12 mēn. (48 nr.) EUR 55 (550 SEK)
- par 6 mēn. EUR 30 (300 SEK)
- 1 nedēļu EUR 2 (20 SEK)

To varat izdarīt caur *Brīvās Latvijas* mājaslapu: <http://www.brivalatvija.lv/abone-interneta>.

Izdrukājot iespējama krāsaina versija.

Tiem *Brīvās Latvijas* lasītājiem, kuri tomēr vēlas lasīt avīzi drukātā versijā, piedāvājam pasūtīt Amerikas latviešu avīzi *Laiks* – tie paši 48 numuri gadā, 20 lappuses, to skaitā 8 lpp. tās pašas, kas kopš 2001. gada bijušas kopīgas abām avīzēm.

Iespēja saņemt *Laiku* pa gaisa pastu no ASV.

- par 6 mēn. – EUR 186
- pa parasto pastu no Latvijas – 6 mēn. EUR 86

Laika Mākslas kalendārs!

Samaksa: naudu ieskaitot SIA VESTA-LK kontā:

AS SEB banka, kods UNLALV2X,
nr.: LV80UNLA0050016243516,
ar piezīmi LAIKS

un norādot vārdu, uzvārdu un adresi.

Latviešu organizāciju un **privātie sludinājumi** maksā EUR 6,- par 10 mm augstu vienslejiģā platumā aizņemtu telpu. **Sēru sludinājumi** (10,6 cm x 7 cm) EUR 60,-

Komerciālie sludinājumi EUR 12 par 1 slejas cm.

Atlaides atkārtotām reklāmām.

Ar autora vārdu, iniciāliem vai segvārdu parakstītos rakstos izteiktās domas nav katrā ziņā arī redakcijas domas. Par līdzstrādnieku honorāriem nepieciešama iepriekšēja vienošanās. Par publikācijās minēto faktu precizitāti atbild autors.

Lūdzam ziedojumus iemaksāt:
Biedrības Laiks-BL kontā – SEB Banka,
nr.:LV60UNLA0050018705154

SPORTS

SPORTS

SPORTS

SPORTS

LOK VADĪBAS VĒLĒŠANAS

Latvijas Olimpiskās komitejas (LOK) prezidenta amatam bija izvirzīts viens kandidāts – LOK ģenerālsēkretārs Žoržs Tikmers, arī LOK ģenerālsēkretāra amatam bija viens kandidāts – LOK Izpildkomitejas loceklis un Latvijas Tenisa savienības ģenerālsēkretārs Kārlis Lejnietis.

Par Latvijas Olimpiskās komitejas (LOK) jauno prezidentu 10. jūlijā Ģenerālajā asamblejā tika ievēlēts līdzšinējais ģenerālsēkretārs Žoržs Tikmers. Iepriekš par LOK Ģenerālās asamblejas vadītāju tika iecelts Aldons Vrubļevskis, kurš vairāk nekandidē uz amatu organizācijā.

Žoržs Tikmers

Neilgi pirms LOK prezidenta vēlēšanām Vrubļevskis aicināja biedrus balsot par atklātu balsošanas procedūru. Biedri šo lēmumu atbalstīja un īsi pēc tam arī sekoja balsojums par vienīgo prezidenta amata kandidātu Tikmeru. Tikmers saņēma 84 balsis, bet viens biedrs atturējās. Uzreiz pēc tam Vrubļevskis biedrus aicināja balsot par atklātu balsošanas kārtību, lemjot arī par ģenerālsēkretāra amatu. Šī iecere tika atbalstīta ar 93 balsīm. Vienīgais ģenerālsēkretāra amata kandidāts Lejnietis saņēma 87 balsis, bet viens biedrs atturējās. Tādējādi Lejnietis kļuvis par jauno LOK ģenerālsēkretāru.

UZ PORZIŅĀ KREKLA BŪS VĒSTĪJUMS LATVIEŠU VALODĀ

Uz visu Nacionālās basketbola asociācijas (NBA) komandas Dalasas *Mavericks* spēlētāju krekliem sezonas turpinājumā uzvaru vietā būs sauklis *Equality* jeb latviski "Vienlīdzība". *Mavericks* oficiālā mājaslapa raksta, ka uz "ārzemnieku", proti Kristapa Porziņģa (Latvija), Lukas Dončiča (Slovēnija), Hosē Huana Barea (Puertoriko), Makša Klebera (Vācija) un Bobana Marjanoviča (Serbija) krekliem vārds *Equality* būs rakstīts viņu dzimtajās valodās. Tas nozīmē, ka uz Porziņģa krekla būs uzraksts "Vienlīdzība".

Yahoo Sports žurnālists Kriss Heinsis iepriekš rakstīja, ka uzrakstiem būs jābūt ar angļu alfabēta burtiem, tādēļ garumzīmes un mikstinājuma zīmes nebūs iespējamas. Tāpat vēstījuma tulkojums nedrīkstēs pārsniegt 16 zīmju robežu. "Fakts, ka uz dažu puīšu krekliem vārds *Equality* būs viņu dzimtajās valodās, liecina par to, ka mēs visi esam daļa no šīs situācijas neatkarīgi no tā, kurā valstī esam dzimuši, kāda ir mūsu rase, piederība vai reliģija," Dalasas komandas mājaslapa citē centra spēlētāju Dvaitu Paelu.

107 KILOMETRUS GARAIS SKRĒJIENSOĻOJUMS RĪGA – VALMIERA šogad atzīmē 30 gadu jubileju

kopš tā dzimšanas 1989. gadā, kad tas tika aizvadīts trīs dienas pēc vēsturiskā Baltijas ceļa. Labdarības skrējiensoļojums Rīga – Valmiera pie Brīvības pieminekļa startēja sestdien, 11. jūlijā tieši pusnaktī, kad distancē devās 141 sportists. Šā gada dalībnieku sargeņģelim Spilvam no Vecpiebalgas sacensību nedēļā skrējēji un brīvprātīgie jau bija saziņojuši 2878 eiro.

Pirmajam finišu pie Sv. Simaņa baznīcas durvju klinča izdevās sasniegt **Pēterim Grīviņam**, kurš finišēja pēc septiņām stundām 59 minūtēm un divām sekundēm (7.59:02), pārspējot Georga Jermolajeva 1992. gadā sasniegto trases rekordu (8.01:38). Otrais bija **Kristaps Magone** (8.00:00), bet trešais finišu sasniegta **Dmitrijs Ničipors** (8.55:31), kuram uz pēdām mina Konstantīns Biktmirovs (8.55:46).

Pēteris Grīviņš

Dāmu konkurencē pirmā tāpat kā pagājušajā gadā bija **Diāna Džaviza**, kurā 107 kilometrus veica deviņās stundās 21 minūtē un 49 sekundēs (9.21:49), pārspējot savu pagājušā gadā sasniegto trases rekordu (9.26:49).

Diāna Džaviza

Uzvarētājus finišā sveica skrējiensoļojuma talismans Gustavs Mārcis Spilva un Valmieras pilsētas pašvaldības domes priekšsēža vietnieks Ričards Gailums. Savukārt Valmieras pilsētas pašvaldības domes priekšsēdis Jānis Baiks jau otro reizi pats piedalās skrējiensoļojumā. Pirmo reizi 107 kilometrus garo distanci no Rīgas līdz Valmierai viņš veica 2018. gadā, distancē pavadot 18 stundas, trīs minūtes un 44 sekundes.

ŠTEINBERGA PĀRCEĻAS UZ STAMBULAS GALATASARAY

Spēka uzbrucēja Anete Šteinberga pēc divām Venēcijā pavadītām sezonām pārcelsies uz Stambulas basketbola klubu *Galatasaray*, klubs paziņoja savā *Instagram* vietnē. *Galatasaray* ziņo, ka komandas komplektēšana 2020./2021. gada sezonai ir pabeigta.

"Mūsu komanda ir parakstījusi deviņus jaunus līgumus pirms jaunās sezonas," teikts paziņo-

Anete Šteinberga

jumā. "Latvijas valstsvienības pieredzējusi uzbrucēja Šteinberga arī nākamsezon nēsās dzelten-sarkano kreklu." Aizvadītajā sezonā pirms spēļu pārtraukšanas Turcijas čempionātā *Galatasaray* pēc 19 spēlēs izcīnītām 16 uzvarām turnīra tabulā ieņēma otro vietu.

Viena no vadošajām latviešu basketbolistēm Šteinberga iepriekšējās divas sezonas aizvadīja Venēcijas komandā *Umana Reyer*, kurā nākamsezon turpinās spēlēt Latvijas jaunā basketboliste Laurā Meldere.

SEVASTOVA UZVAR PARAUPTURNĪRĀ VĀCIJĀ

Latvijas tenisiste Anastasija Sevastova ar uzvaru sāka Berlīnē notiekošo paraugturnīru. Sevastova ar 6:3, 4:3 pārspēja vācieti Jūliju Gērgesu, pretiniecei otrajā setā potītes traumas dēļ izstājoties.

Anastasija Sevastova

Sevastova WTA rangā ir 43. pozīcijā, bet Gērgesa atrodama piecas vietas augstāk. Šajā un citos paraugturnīros gan netiek dalīti ranga punkti.

OTRĀ VIETĀ EIROPAS KAUSA POSMĀ TALLINĀ

Latvijas šāvējs **Lauris Strautmanis** Tallinā izcīnīja otro vietu Eiropas kausa izcīņas sacensībās 25 metru distancē ar standarta pistoli, komandu ieskaitē latviešiem izcīnot uzvaru. Strautmanis sešās serijās, kurās pa divām reizēm mērķi bija jāšauj 50, 20 un 10 sekundes, tika pie 573 punktiem.

Lauris Strautmanis

Uzvaru ar 576 punktiem izcīnīja igauņu Pēters Olesks, bet trešais ar 569 punktiem bija slovēnis Jože Čepers. Vēl no latvie-

šiem Ernests Erbs ar 563 punktiem bija ceturtais, Richards Zorge ar 541 punktu ieņēma 13. pozīciju, Emīls Vasermanis ar 538 punktiem bija 16. vietā, bet Edgars Vīlītis ar 518 punktiem bija priekšpēdējais starp 19 dalībniekiem.

Komandu ieskaitē, kur tika ņemti vērā trīs labākie rezultāti, uzvaru ar 1674 punktiem izcīnīja Latvija.

JŪRMALĀ SEPTEMBRĪ BŪS EIROPAS ČEMPIONĀTS PLŪDMALES VOLEJBOLĀ

Latvijas Volejbola federācija (LVF) un Eiropas Volejbola konfederācija (CEV) vienojušas par Eiropas 2020. gada čempionāta organizēšanu Jūrmalā no 16. līdz 20. septembrim. LVF vadība sarunas ar CEV par iespēju organizēt Eiropas čempionātu Latvijā uzsāka jau aprīlī, kad uzzināja, ka Nīderlandē plānotais turnīrs varētu nenotikt. Paralleli norisinājās sarunas ar Jūrmalas domi par fināciālo atbalsta sniegšanu, kā arī turnīra iespējamo norisi pilsētā, kurā vēsturiski uzskatāma par Latvijas plūdmales volejbola galvaspilsētu. 7. jūlija CEV valdes sēdē pieņemtais lēmums bijis pozitīvs.

VALMIERĀ NOTIKA BRĀĻU BERTĀNU MEISTARKLASE

Vidzemes Olimpiskajā centrā notika brāļu Bertānu basketbola meistarklase, kurā profesionāli treneri un Latvijas basketbola valstsvienības spēlētāji palīdzēja jaunajiem talantiem augt meistarībā.

Dairis Bertāns

Nometne notika no 8. līdz 12. jūlijam, informē portāls *Valmier.lv*. Šovasar Valmierā jaunus basketbolistus uzrunāja Dairis Bertāns, kurš nepabeigtajā sezonā parstāvēja ULEB Eirolīgas komandu Maskavas apgabala *Himki*. Meistarklases vieslektors bija ilggadējais Latvijas izlases kapteinis un Spānijas ACB līgas vicečempions Jānis Blūms. Savā pieredzē dalījās bijušais Latvijas iz-

lases galvenais treneris un ilggadējs spēlētājs Arnis Vecvagars. Savukārt par basketbolistu sadarbību ar tiesnešiem lekciju novadīja mūsu valsts labākais basketbola tiesnesis Oļegs Latiševs.

Līdzjutēju konkursā uzvarēja Ralfs Liepiņš, kurš balvā saņēma ielūgumu uz Dāvja Bertāna spēli nākamajā sezonā.

ATKLĀTA 3x3 BASKETBOLA LĪGA

Latvijā gaidāmās 2019./2020. gada sezonas laikā 14 pašvaldībās nodibināta profesionāla 3x3 basketbola līga *Top Gun*, kurās pirmais kvalifikācijas turnīrs 18. jūlijā notiks Ventpilī. Līgas mērķis – sagatavot Latvijas 3x3 basketbola vīriešu izlasi 2021. gada Olimpisko spēļu kvalifikācijas turnīram, kā arī veicināt sporta veida popularitāti, tika informēts Latvijas Basketbola savienības (LBS) preses konferencē.

Sezonas ievadā Ventpilī, Saldū, Rēzeknē, Liepājā, Ogrē un Jelgavā notiks seši atlases turnīri vīriešiem un sievietēm. Katra posma divi finālisti kvalificēsies pamatturnīram, kas 26. un 27. septembrī sāksies iepirkšanās centrā *Akropole*, sacīja LBS 3x3 basketbola koordinators Nauris Metnieks. Turnīrs nodēvēts angļu valodā par *Top Gun* basketbola līgu, tieši paredzot, ka tajā piedalīsies arī ārzemju komandas. "Jāsaka, ka 3x3 basketbols kopumā tieši bija viens no pirmajiem, kas sajuta pandēmijas ietekmi," atzina LBS prezidents Raimonds Vējonis.

Raimonds Vējonis

"Mūsu olimpiskās cerības komanda (Latvijas vīriešu 3x3 basketbola izlase) diemžēl nevarēja doties uz Indiju, lai piedalītos olimpisko spēļu kvalifikācijas turnīrā." "Šobrīd kvalifikācijas turnīrs uz Tokijas spēlēm pārcelts uz Austrijas pilsētu Grācu, kas labākos 3x3 basketbolistus uzņems no 2021. gada 26. līdz 31. maijam. Pašmāju basketbola līga tieši palīdzēs Latvijas izlasei sagatavoties šim turnīram. Šo gadu valstsvienība sāka, mērķtiecīgi trenējoties pirms martā gaidāmā kvalifikācijas turnīra Indijā. Pandēmijas dēļ sezona gan pārsvarā sastāvējusi no treniņiem, nevis spēlēm. Mazliet citādā situācijā ir Latvijas 3x3 basketbola sieviešu izlase, kas nav iekļuvusi olimpiskajā kvalifikācijas turnīrā. Tāpēc tai izveidotā līga palīdz gatavoties Eiropas čempionātam," sacīja spēlētāja Baiba Eglīte.